www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу.
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 20-го грудня 1917. Ч. 150. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, December 20, 1917. No. 150.

ПРАВИТЕЛЬСТВО БОЛЬШЕВИКІВ ВИСЛАЛО УЛЬТИМАТ

ДО УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ В КИЄВІ.

150 українських делеґатів до установчих зборів на окремій нараді в Києві.

Мирові переговори між Росією і німецькими союзниками розпочали ся.

Вісти з України.

—o—

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БОЛЬШЕВИКИ ВИСЛАЛИ УЛЬТИМАТ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ.

Українці не хочуть признати їх яко правительство цілої Росії.

ЛОНДОН, 18. грудня. — **Инші вісти, які наспіли до Петрограду з полудня, доносять, що НАРОДНІ КОМІСАРІ** (кабінет большевиків) **ВИСЛАЛИ УЛЬТИМАТ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ, В ЯКІМ ПРИЗНАЮТЬ НЕЗАВИСИМІСТЬ УКРАЇНИ, ЖАДАЮТЬ ОДНАК БЕЗПРОВОЛОЧНОГО ВИЯСНЕНЯ СТАНОВИЩА РАДИ СУПРОТИ ПРАВИТЕЛЬСТВА БОЛЬШЕВИКІВ.**

УКРАЇНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАДА ВИДАЛА ПРОКЛЯМАЦІЮ, В ЯКІЙ ЗАЯВИЛА, ЩО НЕ ПРИЗНАЄ НАРОДНИХ КОМІСАРІВ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ, ЗАСТУПАЮЧИМ ЦІЛУ РОСИЙСЬКУ ДЕРЖАВУ, тим більше, що донська область, Кавказ, Сибір і инші части Росії мають вже свої власні правительства.

БОЛЬШЕВИКИ ГРОЗЯТЬ УКРАЇНІ ВІЙНОЮ.

Домагають ся, щоби застановити удїлюване помочи ген. Каледінови.

ПЕТРОГРАД, 19. грудня. — **Правительство большевиків вислало нині ультимат Українцям, в якім домагає ся, щоби Українці в протягу 48 годин перестали давати поміч козацьким ворохобникам під проводом ген. Каледіна. В ПРОТИВНИМ СЛУЧАЮ БОЛЬШЕВИКИ ГРОЗЯТЬ ПРОГОЛОШЕНЄМ ВОЄННОГО СТАНУ ПРОТИ УКРАЇНЦІВ.**

Війска большевиків машерують на Київ.

ПЕТРОГРАД, 19. грудня. — **Урядовий звіт большевицького воєнного комітету доносить, ЩО ВІЙСКА БОЛЬШЕВИКІВ МАШИРУЮТЬ НА КИЇВ.**

Українці відобрали війскам большевиків 73 гармат і 350 машинових крісів.

ЛОНДОН, 18. грудня. — **Телеграма з Києва доносить, що по розоруженю війск большевиків українські війска забрали їм 73 гармат, 350 машинових крісів і 5,000.000 патронів.**

ЗАВЗЯТА БИТВА МІЖ ВІЙСКАМИ УКРАЇНЦІВ І БОЛЬШЕВИКІВ В ОДЕСІ.

Пристань в руках большевиків.

ПЕТРОГРАД, 19. грудня. — **НИНІШНІ ТЕЛЕҐРАМИ ДОНОСЯТЬ, ЩО В ОДЕСІ ВІДБУВАЄТЬ СЯ ЗАВЗЯТА БИТВА. Большевики ще й доси мають у своїх руках пристань. Українські війска острілюють їх гарматами.**

Українські війска острілюють головну кватиру большевиків.

ОДЕСА, 19. грудня. — **Нині прийшло на улицях міста до битви між війсками українськими і „червоними сторожами" большевиків.**

Будинок опери, головна кватира Українців, є зоружений машиновими крісами, зверненими проти большевиків. Большевики стріляють з крісів.

Війска большевиків взяли в полон на зелізничій стації кількох Українців. Житє торговельне в місті зовсім устало. Війска по обох сторонах попетинали телефонічні і телеґрафічні дроти в самім місті. В місті панує великий нелад.

Українські машинові кріси є звернені на головні кватири большевиків, які містять ся в двох головних каварнях.

—o—

УКРАЇНСЬКІ ДЕЛЕҐАТИ ДО УСТАНОВЧИХ ЗБОРІВ ВІДБУВАЮТЬ НАРАДУ В КИЄВІ.

На 150 делеґатів 138 належить до партії соціялістів-революціонерів.

ПЕТРОГРАД, 18. грудня. — **В КИЄВІ ВІДБУЛО СЯ ОКРЕМЕ ЗАСІДАНЄ УКРАЇНСЬКИХ ДЕЛЕҐАТІВ ДО УСТАНОВЧИХ ЗБОРІВ.**

В ЗАСІДАНЮ БРАЛО УЧАСТЬ ОКОЛО 150 ДЕЛЕҐАТІВ; з виїмком 12 всі прочі українські делеґати належать до партії соціялістів-революціонерів.

Українські посли до установчих зборів відїхали до Петрограду.

ЛОНДОН, 17. грудня. — Телеграма з Петрограду доносить, **що нині надіють ся приїзду до Петрограду українських послів до установчих зборів.**

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецький і австрійський міністер загр. справ відїхали до Брестя Литовського.

ПЕТРОГРАД, 17. грудня. — **Німецький і австрійський міністер заграничних справ — др. Кільман і ґр. Чернін — повідомили Льва Троцького, большевицького міністра загр. справ, що вони прибудуть у вівторок до Брестя Литовського, щоби розпочати переговори в справі загального мира в Европі.**

Договір між Росією і німецькими союзниками в справі розему.

ПЕТРОГРАД, 16. грудня. — **Услівя російсько-німецького розему, як се подає урядовий звіт, не позволяють по день 14. січня переносити війска; не вільно побільшати війск на боєвих фронтах ані на островах в заливі. Моон ані переводити нове угруповане тих війск. Німцям не вільно нагромаджувати війск між Чорним і Балтійським морем на схід від 25-го полуденника на схід від Ґрініч. Війска можуть стояти у взаїмних зносинах від сходу до заходу сонця. Громади, яких число людий ограничено до 25 осіб, можуть вести виміну часописий і незапечатаних листів та провадити торговлю і виміну найконечнійших артикулів.**

Дословний зміст договору в справі розему звучить:

„Між відпоручниками найвисшої військової команди в Росії з одної сторони, а Болгарії, Німеччини, Австро-Угорщини і Туреччини з другої сторони, заключено в цїли осягненя триваючого і чесного мира між обома сторонами слїдуючий розем:

„Розем (завішене оружа) має розпочати ся 4. грудня ст. ст. (17. грудня нов. ст.) о годині 2-гій пополудни і має тризати до 1. січня ст. ст. (14. січня нов. ст.). Обом сторонам прислугує право перервати завішене оружа за 7-дневним попереднім виповідженем. Коли би жадна сторона не зробила виповідженя, розем автоматично триває дальше.

„Розем обіймає сухопутні і воздушні військові сили на боєвім фронті від Балтійського аж до Чорного моря і на російсько-турецькім боєвім фронті в Малій Азії. Підчас розему обі сторони є обовязані не побільшати числа своїх війск на згаданих фронтах ані на островах в заливі Моон ані не переводити жадного угруповання війск.

„Жадна сторона не може переносити в цїли веденя воєнних операцій своїх війск з балтійсько-чорноморського фронту аж по день 1. січня ст. ст. (14. січня нов. ст.), з виїмком тих війск, яких перенесенє розпочало ся перед підписанєм договору. Обі сторони зобовязують ся не нагромаджувати війск на фронті між Чорним і Балтійським морем на схід від 25-го полуденника на схід від Ґрініч.

„Граничну лінію мають творити на европейськім фронті перші оборонні лінії на боєвім фронті. Область між обома боєвими лініями має бути невтральною.

„Сплавні ріки мають бути невтральними. Комунікація на них має бути здержана; виїмково можуть бути розволені транспорти в конечних случаях і на просторі, де становища є далеко віддалені.

„На російсько-турецькім фронті гранична лінія буде установлена при взаїмнім порозуміню головних командантів.

„Стояти в зносинах дозволено від сходу до заходу сонця, але не більше ніж 25 осіб може в них рівночасно брати участь. Учасники можуть виміновати часописи, журнали, незапечатану почту, а також вести торговлю в заміну за найконечнійші артикули.

„Справа увільненя війск, свобідних від військової служби, які находять ся поза граничною лінією, буде полагоджена підчас переговорів мирових. Тесаме відносить ся і до польських війск.

„На морськім фронті: Розем обіймає ціле Чорне і Балтійське море на схід від 15-го полуденника на схід від Ґрініч, обовязуючи всі морські і воздушні військові сили. Щодо границь на Білім мори і на Північнім Ледовім океані буде зроблена окрема умова. На повисше наведених морях напади на воєнні і торговельні кораблї мусять устати, а на прочих морях треба напади оминати".

Визначивши граничні лінії на Чорнім і Балтійськім мори і ограничивши рух воєнних кораблїв, в договорі говорить ся, що торговельна комунікація на морях буде відбувати ся після правил, установлених комісією.

Безпосередно після підписаня розему мають розпочати ся мирові переговори.

Дальше говорить ся, що сейчас має поробити ся кроки в справі виміни цивільних осіб, інвалїдів, женщин і дїтий понизше 14 лїт, та в справі поліпшеня відносин для полонених жовнїрів.

Договір кінчить ся отсими словами:

„Щоби улекшити веденє мирових переговорів і скоре вилїченє ран, спричинених війною, обі сторони пороблять кроки в цїли привернення культурних і економічних відносин між підписаними державами. В границях, на які зізволює розєм, будуть дозволені почтові зносини, висилка почтою часописий і книжок; подробиці будуть випрацювані спільною комісією в Петрограді, в склад котрої війдуть представники всїх інтересованих сторін".

Троцький візвав союзні держави, щоби вислали своїх відпоручників на мирові переговори.

ПЕТРОГРАД, 17. грудня. — **Вечірні часописи доносять, що Лев Троцький повідомив амбасадорів алянтів, що переговори в справі розему зістали успішно переведені та що розпічнуть ся переговори в справі мира. Троцький взиває дальше, щоби алянти взяли в них участь або заявили, чи вони бажають собі мира чи нї.**

До вечера амбасадори не одержали від своїх правительств жадних інструкцій в сїй справі. На конференції дипльоматів алянтів, як доносить телеграма, не позвано жадної рішучої ухвали.

Домашна війна в Росії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Керенський на чолї сильної армії машерує на Петроград.

ЛОНДОН, 18. грудня. — Телеграма з Гапаранди (Швеція) доносить, **що бувший президент кабінету, Керенський, появив ся „в околиці Петрограду" з кількома тисячами війска. Большевики вислали проти нього війска.**

Се донесенє вважають тут за неправдоподібне.

Брак всяких вістий з полудневo-східної Росії.

ЛОНДОН, 17. грудня. — Доси нема вістий, які потвердили би урядовий звіт, виданий останного тижня правительством большевиків, про арештованє ген. Каледіна.

Положенє в полудневій Росії виглядає на якесь невиразне. Вісти, які відти наспіли, є дуже скупі і часто собі противорічать.

Як доносять, зелїзничє і телеґрафічне **получене між Петроградом і Ростовом над Доном, де прийшло було до боротьби, є перерване.**

Телеграма з пятниці до „Дейли Мейл", надана в Петрограді, доносила вправді про битву недалеко Харкова, однак телеграма зі самого Харкова доносить, що там панує спокій.

Козацькі війска мали відобрати Ростов над Доном.

ПЕТРОГРАД, 18. грудня. — Нині наспіла вістка, що **велике торговельне місто полудневої Росії, Ростов над Доном, опинило ся назад в руках козаків.** Побідні козацькі війска мали розоружити „червоні сторожі" большевиків.

Большевики вислали проти козаків нові війска.

ЛОНДОН, 18. грудня. — Вечірні телеграми з Петрограду доносять, що боротьба в околиці над Доном

З Петрограду відослано нові війска на полудне в цїли скріпленя большевиків.

Чеченці напали на місто Грозний.

ЛОНДОН, 16. грудня. — **Телеграма з Одеси до „Таймса" доносить, що войовниче кавказьке племя Чеченців зробило напад на місто Грозний, положене в области копалень нафти.**

Чеченці окружили місто і після завзятої битви з місцевою залогою здобули його. Богато нафтових закопів почало горіти; деякі з них зовсім вигоріли. Богато осіб убитих і ранених.

26 ґуберній проти большевиків.

Слїдуючі ґубернії і области не признають правительства большевиків: Бесарабія, Вятка, Калуга, Кострома, Новгород, Нижний Новгород, Оренбург, Орлов, Рязань, Сімбірск, Смоленск, Таврія, Твер, Тобольск, Тула, Херсон, За-байкал, Семіреченск, Уральськ, Якутск, Амур, Владивосток, Катеринослав, Самара і Курск.

—o—

Соціялісти-революціонери будуть мати абсолютну більшість на установчих зборах.

ПЕТРОГРАД, 18. грудня. — **Останні звіти з виборів делеґатів до установчих зборів виказують, що дотепер соціялісти-революціонери мають 162 делеґатів, большевики 96, а кадети лише 13.**

Сила большевиків буде залежати від скількости лївих делеґатів.

Петроградський кореспондент часописи „Дейли Нюс", говорячи про чисельну перевагу соціялістів-революціонерів між делеґатами до установчих зборів, каже, що становище установчих зборів буде залежати від того, кілько делеґатів буде правих (умірковaних), а кілько лївих (крайних). Ліві, без огляду на те, до якої вони партії належать, є орудєм в руках большевиків.

Покищо годі зробити в тій справі якінебудь обчислення, бо імена вибраних делеґатів не є ще оголошені.

Церетелї остерігає большевиків.

На зборах робітників і жовнїрів, які відбули ся в Петрограді минувшого тижня, провідник робітників Церетелї перестерігав большевиків, щоби вони не відважили ся розвязувати установчих зборів.

Головні наукові, технічні і журналістичні організації видали подібні відозви, в яких представляють, що правительство Леніна-Троцького ломить волю народу.

Домагають ся уневажненя вибору всїх конст. демократів (кадетів).

ПЕТРОГРАД, 18. грудня. — Петроградська рада роб. і салд. депутатів, правдоподібно в намірі, щоби скріпити становище народних комісарів щодо установчих зборів, ухвалила резолюцію, в якій поставлено жадане, **щоби сейчас проголосити декрет в справі уневажненя виборів всїх делеґатів з партії конституційних демократів (кадетів).**

Лев Троцький, большевицький міністер загр. справ, заявив, що рада народних комісарів буде без милосердя і рішучо поборювати партію кадетів та що їх нїчого не здержить від клясової боротьби.

Нема виглядів на скоре скликанє засїдання установчих зборів.

Як справа тепер стоїть, то нема виглядів на скоре засїданє установчих зборів. Делеґати з партії большевиків опускають Петроград в порозуміню з правительством.

Вчера комітет делеґатів відважив ся скликати засїданє в Таврійській палаті, але жовнїри його розігнали.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
to United States:
$2.50 per year
$1.25 per 6 months
$1.00 per 4 months
to Jersey City and to foreign countries:
$3.25 per year
$1.00 per 3 months
$1.75 per 6 months
Single copy 3 cents

ПЕРЕДПЛАТА:
в Злучених Державах:
на рік $2.50
на пів року $1.25
на 4 місяці $1.00
В місті Jersey City і за границю:
на рік $3.25
на пів року $1.75
на 3 місяці $1.00
Поодинокое число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

З біжучої хвилї.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Клївлендський „Робітник" (ч. 221 з 18. с. м.) помістив статю п. Гр. Леґуна п. з. „Коаліція і український пролетаріят", в якій автор виступає проти всякої коаліції взагалї, а зокрема осуджує бувше коаліційне правительство Керенського і Українську Центральну Раду в Києві, у якій — каже — получили ся робітники з українською і польською буржуазією. Натомісць хвалить теперішне правительство большевиків у Петроґраді, котре з нїким не робило коаліції, а само заступає інтереси робітників; віддає їм землї і фабрики, а не так як У. Ц. Рада, котра — пише п. Леґун — „відкинула домаґане народних представителїв про передане всеї землї і фабрик на власність народа".

П. Леґун забуває, що російська федеративна спілка — се також коаліція, коаліція народів і країв; забуває, що в Росії принято пропорціональні вибори, яких засадою є також коаліція, бо запорука представництва кождій групі серед суспільности, і вкінци забуває, що робітництва в Росії не заступає одна партія большевиків, але богато партій соціялістичних.

Отже справа ясна, що правительство Росії повинно бути коаліційне, повинно лучити в собі передівсім всі (більші) народи і краї републики, а таксамо правительства поодиноких країв мусять також бути коаліційні, себто мусять заступати загал населеня.

Який загал заступають большевики? Не заступають анї російського, анї московського, анї навіть соціялїстичного загалу. Захопили хвилево перевагу в „саветї" робітничих і військових представників і на тій підставі захопили власть держави у свої руки. Але власть одної партії, партії, яка в дійсности заступає лише кілька процент населеня держави, є самоволею і така самоволя довго не може удержати ся.

Щодо У. Ц. Ради, то се не правда, що там получилась українська і польська буржуазія з робітниками, бо на Україні нема зовсім українських партій буржуазійних, лише робітничі і селянські. А що У. Ц. Рада передала справу вивласненя земель і фабрик до рішеня українським установчим зборам (які зачнуть ся 9-го січня), то се лише тому, що установчі збори, яко тїло виборне, скликане для уложеня конституції України, має більше право рішати такі важні справи ніж У. Ц. Рада, яка є лише тимчасовим парляментом.

Мантійством, коли не обманством, треба назвати „бізнес" скомпромітованого п. Олександра Сушка в Канаді.

Сей пан розіслав Українцям по Канаді і Злучених Державах „проспект" на свій місячник п. з. **„Україна"**, який він нїбито має видавати у Вінніпеґу, Ман.

Подібні панки, котрі між Українцями не повинні мати місця, **надуживають назви України** для своїх „бізнесів", котрі звичайно обчислені на обманство. Така скомпромітована одиниця збере гроші на „передплату", видасть одно, два числа, потім фуркне і має на якийсь час „капітал", а люди мають науку, **щоби не вірити дурисьвітам.**

Не ходить вже так о тих кілька долярів, але о **деморалізацію,** коли під красною заслоною творить ся погані річи.

Як той панок розуміє пошану для України, видно з того, що хоч назвав свою „газету" іменем нашої вітчини; хоч перше число „посьвятив вольній Україні", то там — як пише — мають бути такі історії як „тайни царського двора в Петроґраді (дивні пригоди з житя цариці Катерини II.) і тайни цісарського двора у Відни". Всї ті „тайни" можна дістати в книгарнях за нікля або два, а не за три доляри у пана Сушка.

Наші люди повинні бути дуже **осторожні,** коли до них приходять запрошеня, аби дали по три доляри панкови, котрий не дає жадної запоруки, що дасть їм се, що так бомбастично обіцює.

Се одна річ, на яку хочемо звернути увагу. А друга — се та пошесть на іміґрації, що хто не вирветь ся, **має сьмілість якунебудь свою шмату називати іменем вітчини вашого народу. Се є карігідне надужите, якого абсолютно наш нарід не повинен стерпіти.**

Були часи, коли кацапи і ріжні инші опришки позволяли собі кпити з імени Україна, яке для нашого народу є сьвятим, — **але тепер се мусить скінчити ся.**

Наш нарід вже тепер не позволить віддавати імени своєї вітчини на наругу.

Провокаційні виступи большевиків проти України.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Як видно з останних кількох телеґрам з Росії, Українська Центральна Рада має немало клопоту з московськими большевиками.

Большевики, хотячи справити ся з донськими козаками, намагались воювати з ними на українських землях. Перший раз мали вони оружну розправу з донськими козаками в українській (полудневій) части курської губернії. Опісля таки київські большевики намагали ся виконати напад на У. Ц. Раду і, за прикладом своїх другів з Петроґраду, захопити власть над Україною у свої руки. І се не вдалось їм, бо У. Ц. Рада має в Києві свої війска, які розоружили напасників і відіслали домів, а опираючих ся побили серед уличної розправи і опісля також розоружили. Другий напад виконали большевики одеські на Українську Раду (місцеву) в Одесї і в сїм найбільшім українським місті прийшло також до оружної розправи серед улиць. Одеська У. Рада завізвала українські війска, які перемогли напасників-большевиків і змусили їх до здачі. Як доносили телеґрами, в одеській боротьбі брали участь також моряки з чорноморської фльоти. Хоч ся фльота переважно українська, то видно спершу вона дала ся була збаламутити, бо станула була по сторонї большевиків, одначе опісля більшість українська пізнала, що вона не повинна воювати проти своїх братів і перейшла на сторону Українців. Тодї большевики і одеські і споміж чорноморської фльоти мусїли уступити і Одеса вже була вільна від самоволї большевиків. По тій побідї одеська У. Рада заборонила також большевикам перевозити через Одесу свої війска проти донських козаків. В тих битвах з большевиками українські війска забрали ще й добру добичу в гарматах і амуніції.

Ті побіди Українців у двох найбільших містах України, де є ще найбільше Москалїв усякого покрою — від царських слуг аж до большевиків — показали большевикам з Петроґраду, що У. Ц. Рада вже має таку силу, що не позволить їм на господарку на Україні.

Ще більше їх се упевнило, коли дізнались, що посли до російських установчих зборів з України зїхали ся в Києві; що вони становлять майже четвертину усїх послів (150 на яких 600) та що між ними є крім 12 послів прочі самі соціялісти-революціонери, члени партії, яка має найбільший вплив серед селянства.

Тодї большевики побачили, що вони властиво не мають вже що робити на Україні.

Ходило їм ще о те, аби Україна не звернула ся проти них та не помогла їх повалити.

І тому то большевики — як доносять останні телеґрами — вислали до У. Ц. Ради в Києві „ультимат", в якім признали самостійність України, але домагали ся, аби У. Ц. Рада висказала своє становище до правительства большевиків в Петроґраді.

На се — як доносять телеґрами — **У. Ц. Рада відповіла, що не може признати петроґрадського правительства цілої Росії з тої причини, що богато провінцій Росії, як Кавказ, область донських козаків, Сибір і инші мають свої власні правительства.**

Ся відповідь У. Ц. Ради, видно, не вдоволила большевиків, бо вислали їй другий „ультимат", в якім домагають ся, щоби У. Ц. Рада відмовила помочи донським козакам, бо инакше вишлють свої війска до Києва, а друга телеґрама доносить, що війска большевиків вже маширують на Київ. Крім того викликали вони знова провокацію в Одесї, де решта большевиків (можливо, що дістали поміч від частини чорноморської фльоти) **знова напала з оружем на Українців.**

Що У. Ц. Рада дала була таку відповідь правительству большевиків, се річ ясна. Як ми се вже писали, теперішне петроґрадське правительство большевиків не репрезентує не то цілої Росії, але навіть цїлого загалу Московщини, а — як тепер вісти доносять — навіть деякі московські ґубернії се виразно заявили.

Але колиб і цїла Московщина признала якенебудь правительство за своє і повноправне, то воно було би тільки **московським** правительством, але **не російським.** Правительство Росії мусить заступати цїлу Росію, значить — всї ті краї, які становлять разом одну федеративну спілку, а в кождім разї ті краї бодай мусять згодитись на нього і признати його. Аж тодї воно було би повноправне.

З уваги на те зовсїм слушною є заява военного міністра України С. Петлюри, що він робить заходи для утворення нового правительства Росії, в якім були би заступлені всї народи (розуміють ся, лише більші) або краї, що творять разом російську федеративну спілку.

Можливо, що ті заходи скоро увінчають ся успіхом, але в кождім разї таке партійне правительство, яке тепер царить над Невою, довго не удержить ся, а його провокаційні виступи, особливо останні проти України — лише прискорять його упадок.

Промислова і торговельна руїна Німеччини.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Один важкий тягар ляг на груди кождого Німця, а се — страх перед тим, що станеть ся в слїдуючих днях по проголошеню мира. Треба знати, що велика часть Німеччини — безперечно більшість — вірить все таки в якусь можливу форму побіди. Але все таки вони є переконані, що, виігравши або програвши, Німеччина і кождий Німець є знищені. „Ми можемо обійти ся без кольоній, або відшкодовань, або нових територій, — думає в сучасних днях практичний Німець — але нам треба сирого матеріялу таки зараз, як скінчить ся війна".

Відгадаймо тепер, що вони думають. Коли зелене сукно накриє мировий стіл, Німеччина розпічне таки зараз страшнійшу боротьбу за сирі матеріяли ніж за щонебудь инше. Побідна Німеччина буде жадати, щоби протеґовані нею держави заключали договори лише з тими державами, яким вона може диктувати свої условя. Вона не буде налягати на грошеве відшкодоване, але осягне свою добичу в формі привілеїв на слїдуюче пів-столїтє.

Побита Німеччина буде скомлїти.

Коли Німеччина буде побита, вона буде скомлїти. Німеччина розуміє, що коли вона не одержить доступу до сьвітових засобів сирого матеріялу бодай в рівній пайцї зі своїми противниками, то промислові фабрики, які вона будувала протягом 40 лїт перед війною, пійдуть на нїщо. Замісць надії на сьвітове пановане, про що німецькі промисловцї в дійсности більше мріяли ніж німецькі політики, Німеччина буде сьвітовим жебраком. Її скомлїне буде більше льоґічним і присилуваним, але все таки буде скомлїнєм.

Можна пустити ся ще й на друге пророцтво. В дни, який забезпечить німецькому прапорови знова виїзд на море, німецька торговельна фльота виїде з Гамбурґа і Бреми на всї кінцї сьвіта. Більшість кораблїв буде порожна. Горда кампанія, котра колись була пострахом, вкажеть ся тодї дуже слабою. Німеччина не має сирих матеріялів, аби виробляти товари на продаж. Товари, які вона виробила, є призначені або для ужитку населеня, або перероблені для конечних потреб. Німецькі кораблї виїдуть за границю в шаленій погонї за мідию, бавовною, манґаном і за тисячами инших річий, аби можна німецькі фабрики пустити в рух знова. Мануфактура (фабрикація) є найважнійшою житевою стороною Німеччини. Відберіть від Німеччини фабрикацію, а вона до половини вигине з голоду, а цїла розпадеть ся.

Весь німецький промисл зруйнований.

Підчас коли ті кораблї будуть вганяти за сирим матеріялом, то инші, які останують дома, мусять отворити фабрики. Се є правдоподібно неможливим здалека представити собі всї знищеня високо спеціялізованої німецької промисловости. Навіть у Швайцарії, яка сусїдує з Німеччиною, не можна всього справдити. Але загально говорячи, протягом трох останних років у Німеччині нїчого не виробляєть ся, крім военних матеріялів. Німцї ходять в старій одежині і їдять звичайні страви. Богато фабрик не мало що робити і їх замінено на фабрики амуніції. Ткацький промисл цїлком устав. Навіть 10% млинів не є в руху один день в тижни. Тесаме можна сказати і про инший промисл, крім одинокого, який безпосередно полагоджує военні потреби. Натомісць Круп збиває великі богатства. Фабриканти оптичних товарів безперервно розширюють свої фабрики тому, що у війнї треба сильно побільшаючого скла. Однак треба звернути увагу на се: фабрики, які є заняті военними виробами, зуживають ся. Їх машини є в безперервнім руху 24 години денно, сїм днів у тижни протягом трох років. Машини дуже часто нищать ся, а направляєть ся їх лише так, аби вони могли продовжати свою роботу. Сї фабрики не будуть всилї по війнї зрівнати ся із сьвітом. Правда, що французькі й анґлїйські, а в части й американські фабрики терплять подібно, але не в такій степени.

По друге — фабрики, які не були спеціяльно приготовані для военних робіт, а тепер безперервно їх сповняють, будуть супроти сьвітової механїки так нездібні, як ті, що знищені. Бо машина, яка в 1914 роцї була добра, то в 1918 роцї буде економічно до нічого.

Німеччина мусить будувати нові фабрики.

Німеччина отже, практично говорячи, буде мусїла перебудовувати свої фабрики цїлком — від даху до фундаменту, а притім вона буде змушена купувати сирий матеріял, аби ним поробити найважнійші направки. Її церковні дзвони і домашні мідяні річи вже пійшли. Вона забрала вже кухонні мосяжні, алюмінові і цинкові річи. Вона забрала вже мідяні памятники. І коли скінчить ся війна, то Німеччина мусить купувати всьо, почавши від електричних машин, а скінчивши на стяжцї до капелюха.

Більша часть Німців знищена.

70% Німців є загально знищені — кажуть швайцарські купцї, які занимають ся торговлею в Німеччині. Деякі збили підчас війни великі капітали, але більшість стратила і те, що мала. Малих ощадностий нема. Більшість приготовляєть ся починати своє житє знова жебраниною і щадити гроші на старість. Є поголоски, що німецьке правительство буде давати безпроцентові позички і землю на виплат, аби запобігти сьому нещастю. Правительство буде банкиром для купців і фабрикантів, які підчас війни мусїли звинути свій інтерес, але думають по війнї розпочати його наново.

Так меньше більше представляєть ся нинї ситуація в Німеччині.

Швеція плянує захопити російську торговлю.

Шведські купцї кажуть, що коли Росія допустить у свої границї без нїякого цла німецькі й австрійські товари, то се буде означати загладу інтересів инших держав у Росії, включаючи також інтереси невтральних держав.

Голяндський банк в Росії, який протягом війни вложив у російські підприємства 500,000.000 рублів, починає тепер стягати свої вкладки, де лише може.

Кореспондент нюйорського „Ґлобу", Бассет Діґби, доносить, що Швеція приготовляє великі пляни, щоби захопити російську торговлю. Поважна консервативна часопись „Свенска Даґбляд Декрес" у редакційній статї з 14. грудня 1917 р. говорить, що найважнїйшою задачею є зорґанізувати й усталити шведську морську комунікацію до Росії. В плянах згадуєть ся про тїсну злуку із шведськими перевозовими компаніями в цїли перевозу транспортів з шведських та імпортів до шведських пристаний. Згадана часопись бачить в сих плянах великі користи. Товари, призначені до Росії, — каже часопись — будеть ся ладувати в Швеції на російські вози, а відтак поромами їх відішлеть ся до фінської пристани.

Піднимаєть ся також спеціяльна компанія в цїли технїчної перебудови Росії. „На сїм поли — пише „Свенска Даґбляд Декрес" — Шведи мають так добрі здібности, як і Німцї. Наш природний розвій вимагає зорґанізованя купецьких філїй у Росії". Дальше часопись наказує Шведам, аби вони не дали нікому захопити російські торговельні ринки і промислові центри. Щоби се осягнути, часопись радить Шведам вже завчасу вкладати грубші капітали в російський промисл, реорґанізувати його, а російські ринки заповняти найлїпшими шведськими продуктами.

Домашна війна в Росії.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Керенський вибраний також делеґатом від полудневo-західної армії.

ЛОНДОН, 17. грудня. — Керенський зістав вибраний делеґатом до установчих зборів не лише з міста Самари, але також делеґатом цїлої полудневo-західної армії.

—о—

Здогадують ся, що ґен. Скаллона замордовано.

ЛОНДОН, 17. грудня. — Вістка про самовбийство російського відпоручника, ґен. Скаллона, в Брестю Литовськім підчас переговорів в справі завішеня оружа викликала в Петроґрадї пригноблююче враженє.

Хоч народні комісарі заховують в сій справі мовчанку, як се доносить телеґрама з Петроґраду до „Пост", то ґен. Скаллон був відповідальний за условя розему, між тими за жадане опорожненя островів в заливі Моон, чому Німцї підчас перших переговорів так дуже противили ся.

Ґен. Скаллон їхав дуже нерадо на другі переговори і зробив те лише на приказ своїх висших властий. Кореспондент доносить дальше, що не було найменьших причин до самовбийства, та що найправдоподібнїйше ґен. Скаллона замордовано.

Увязнено визначних банкирів.

ЛОНДОН, 17. грудня. — Петроґрадська аґенція большевиків оголосила слїдуючий звіт:

„На зборах представників висших кляс, які відбули ся під проводом директора перського банку дисконтового в цїли удїленя помочи страйкерам, зістали арештовані слїдуючі особи:

Пепін, бувший директор головної державної каси; **Скворцов,** бувший директор міністерства фінансів; **Балабанов,** бувший заступник міністра фінансів; **Саланбанов,** бувший заступник директора міністерства фінансів, і **Гейман,** директор перського банку дисконтового".

Большевики жадають для своїх післанців взаїмних услуг.

ПЕТРОҐРАД, 16. грудня. — Комісар загр. справ, Лев Троцький, повідомив заграничних амбасадорів, що вони є обовязані потверджувати пашпорти післанців, бо в противнім случаю сї услуги будуть відмовлені післанцям держав союзних.

Большевики розвязали Червоний Хрест на північнім фронтї.

Як се доносять вісти, большевики розвязали цїлу орґанізацію Червоного Хреста і лїкарської помочи на північнім фронтї.

Анґлїя вислала доси до Росії около 700 гармат і поверх 2.250 маш. крісів.

ЛОНДОН, 30. падолиста. — Від початку війни анґлїйське правительство вислало до Росії, як се виказують урядові звіти, слїдуючі военні матеріяли:

691 гармат, 4,500.000 гарматних набоїв, 1.769,000.000 карабінових набоїв, 700 тон динаміту, 2.257 машинових крісів, 503 моторів, 1.900 возів, 3.658 моторових біциклів, 151 лїтаків і 432 моторів до лїтаків.

НА МОРИ:

Німцї затопили підчас двох нападів 14 кораблїв.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 17. грудня. — **Урядовий звіт анґлїйської адміралїції доносить про затоплене 8 кораблїв держав невтральних і 6 кораблїв анґлїйських.**

Секретар маринарки, сер Ерік Ґедес, подав нинї до відома, що німецькі кораблї напали на Північнім мори на транспорт, який плив під охороною военних кораблїв зі Шкотії до Норвеґії, і затопили 5 невтральних торговельних кораблїв, 1 анґлїйський торпедовець і 4 анґлїйські кораблї до нищеня мін.

Фінансовий секретар адміралїції, Тома Мекнамара, повідомив палату послів, що дня 12. грудня німецькі торпедовцї зробили напад в околицї Тайн, затопивши два невтральні кораблї торговельні і один корабель рибацький.

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

Австро-угорські війска полонили 1.000 Італійців.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 19, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛІН, 18. грудня. — **Урядовий звіт доносить, що в боротьбі на захід від Бренти полонено поверх 1.000 Італійців і здобуто італійські становища в околицї Монте Солярольо.**

ЧИТАЧІ „СВОБОДИ"
ГОРДЯТЬ СЯ СВОЄЮ ҐАЗЕТОЮ. ВОНА ПИШЕ ТАК ПО ЩИРОСТИ, ТАК ЗІ СЕРЦЯ, ТАК ПЕРИКОНУЮЧО, ЩО КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ СЕ ЧУЄ, ЩО ТО ЙОГО ҐАЗЕТА. НЕХАЙ ЖЕ КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ ОПЛАТИТЬ ТАКОЖ ЩИРОСТИЮ І СТАРАЄТЬ СЯ ПОШИРИТИ „СВОБОДУ" МІЖ ЗНАКОМИМИ. СЕ НАЙТАНЬША ҐАЗЕТА:

НА РІК $2.50
НА ПІВ РОКУ $1.25
НА 4 МІСЯЦІ $1.00

В місті Джерзи Сіти і за границю:
РІЧНО $3.25
ПІВРІЧНО $1.75
НА ЧВЕРТЬ РОКУ $1.00

Гроші і замовлення треба слати на адресу:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Департамент скарбу у Вашінґтоні.

W.S.S.
WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

ШАДІТЬ І ВИПОЗИЧАЙТЕ СВОЇ ОЩАДНОСТИ

ВУЙКОВИ СЕМОВИ

Він потребує їх сейчас!

Ви будете потребувати їх по війні!

КУПУЙТЕ

Военні щадничі марки забезпечені правительством Злучених Держав.

Вони приносять 4% провізії, а відсотки обчисляеть ся що чверть року.

Можете розпочати ДВАЙЦЯТЬ ПЯТЬМА ЦЕНТАМИ, купуючи щадничу марку Злучених Держав.

Ваш почтмайстер, ваш банкир, ваш ґазетяр і многі купецькі аґенції пояснять вам сю справу як найдокладнійше. ЗАЙДІТЬ ДО НИХ І ПОСПИТАЙТЕ!

Се ваш обовязок!
Се виратує многим житє!
Се виграє теперішну війну!

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Нові американські военні заведеня.

(U. S. Civil Service Commission; official statement, F. 267—12/12/17).

Протягом кількох літ побільшувано скількість військових стацій і заведень в Злучених Державах, але війна зробила конечним ще збільшити скількість сих заведень, аби можна улекшити військові операції. Фабрики літаків у Філядельфії, Па., і военне заведене в Гемптон Родс, Вірджінія, є вже покінчені і віддані до услуги. Приготовляєть ся ще військову стацію в Ґолфпорт, Мисс., і пристань для підводних лодок в Ню Лондон, Конн., та в Сан Педро, Кал. Сі пристани є для охорони берегів над Атлянтійським і Тихим океанами. З початком січня 1918 року скінчить ся будова магазину для поживи і сталі в Чарлстон, В. Вірджінія.

У фльотових варстатах дасть ся відчувати великий брак робітників. Потрібно ковалів, будівничих, механіків, техніків і т. п. Федеральна комісія горожанської услуги відкликуєть ся до патріотизму людий, які є фаховцями від згаданих робіт. Нехай вони голосять ся до праці, а їх дуже радо прийметь ся. Можна голосити ся в кождім почтовім уряді; там можна одержати всї інформациї. Голосити ся лише особисто, а не листовно.

Поляки домагають ся, щоби Дмовский відповів на закиди „Свободи".

Польський тижневник з Клівленду, „Народовец" (ч. 50, з 13. грудня 1917 року) порушив закиди „Свободи", що Поляки під проводом Дмовского і польської армії хочуть ратувати польських дідичів на Україні (гляди „Свобода", ч. 143, з 4. грудня 1917 р.). „Народовец" каже, що по таких панах, як Дмовский і Падеревского можна сього сподївати ся, бо вони — буржуї. Вони хотїли би, щоби не лише на Україні вдержали ся польські дідичі, але хочуть також такої Польщі, яка нїчим не ограничала би власти шляхти і панів. Длятого Дмовский і кнував пляни розбитя независимого українського руху. „Народовец" радить Дмовскому, щоби закид „Свободи" не пустив плазом, але щоби відповів, бо він є страшним закидом не лише для Дмовского, але й для цілого польського народу.

Одеський Українець арештований в нюйорськім театрі.

Петро Куликів, український „большевик", який тому девять літ прибув з Одеси до Ню Йорку і тут замешкав, зістав арештований і засуджений на шість місяців арешту. Він, будучи в театрі, де показувано военні образки з російсько-німецького терену, оплескував сцени німецької побіди, а освистував сцени російської побіди. Мущина, який сидів біля нього, вхопив його за ковнїр, випровадив на улицю і віддав його в руки полісмана. В його мешканю найдено анархістично-пропаґандну літературу.

Брак угля; замикають фабрики в Клівленді.

Минувшого тижня в Клівленді, Огайо, замкнено кілька великих фабрик задля великого браку угля. З тої причини майже 100.000 робітників вийшло з роботи.

Майнери будуть правдоподібно працювати в часі сьвят.

Федеральний адміністратор опалу, Ґарфілд, задумав віднести ся до майнерських компаній, а також до майнерських робітників, аби вони підчас Різдва і Нового Року не сьвяткували, бо се спричинить більшу недостачу угля, якого тепер і так є мало. Майнери правдоподібно в часі сьвят мусять працювати, бо в противнім разі край стратить 2,000.000 тон угля денно, а се для населеня і для держави велика втрата.

Майнери в полуднево-західних стейтах годять ся працювати в часї сьвят.

Майнери трох полудневo-західних стейтів: Канзас, Мізурі і Оклагома згодили ся працювати в часї Різдвяних сьвят; сьвяткувати будуть лише у вівторок (25. грудня 1917 р.).

Конґрес приняв проект про прогібіцію.

Палата послів державного конґресу 282 голосами проти 128 приняла проект про загальну прогібіцію в Злучених Державах. Проти прогібіції голосував між иншими одинокий соціялістичний посол Меєр Лондон.

В сенатї сей проект зістав принятий 47 голосами проти 8.

Та мимо того, що проект про загальну прогібіцію в Злучених Державах перейшов в обох палатах державного конґресу, він ще не є законом. До того ще треба, щоби три четверті або дві треті всїх стейтів ухвалили прогібіцію у себе. Тодї аж проект про загальну прогібіцію має пійти ще раз під голосоване державного конґресу, а в рік опісля він стане законом. Для переведеня в житє загальної прогібіції визначено 7-лїтний реченець.

Хочуть знизити платню державним послам.

Державний сенатор Кенайон, з Айови, вніс проект, аби на протяг війни всїм послам державного конґресу знизити платню з 7.500 на 5.000 долярів.

Державний посол вступив до війска.

Роял Джансон, державний посол із Савт Дакоти, вступив до армії Злучених Держав, але не зрік ся свого місця в конґресї.

Панна Ранкін буде кандидувати на сенаторку.

Безпартійна лїґа в Норт Дакотї почала сильну кампанїю, щоби при слїдуючих виборах до державного сенату перевести кандидатуру панни Джeнети Ранкін, яка є тепер членицею палати послів державного конґресу.

Повідомлене адмінїстрациї поживи.

(N. J. Food Administration; official statement).

Один цїлий день без пшениці в тижни (середа) і одна їда кождого дня в тижни без пшеничної муки. Один цїлий день без мяса (вівторок) і одна їда кождого дня в тижни без мяса. Один день без вепрового мяса (в суботу) в додатку до пісного четверга.

Отсе є проект федеральної адмінїстрациї поживи, який повинен практикувати сї в кождій американській хатї.

Бувший ґовернор стейту Ню Джерзи, Джеймс Ф. Філдер, тепер стейтовий адмінїстратор поживи, просить, аби кожда родина в стейтї Ню Джерзи послухала його поради і тим способом зробити стейт Ню Джерзи славно-патріотичним стейтом в державі. „Ми — каже п. Філдер — мусимо виграти сю війну про помочи поживної ощадности. Кождий заощаджений кусник мяса і хлїба означає побіду для Америки і її союзників".

Старають ся, щоби в Шікаґо заборонити похорони в недїлю.

Шікаґовські погребники роблять заходи, щоби в недїлю заборонити в Шікаґо всякі похорони, а се тому, що в суботу і понедїлок вони не мають нічого до роботи, а в недїлю аж забогато.

Президент Вілсон дарував свою стару одежу для Бельґійців.

Стару одїж Вудрова Вілсона, президента Злучених Держав, яку він дарував для Бельґійців, вже відіслано на руки бельґійської запомогової комісії.

Хоче змінити своє імя „Кайзер" на „Вілсон".

Джан Кайзер з Атланта вніс просьбу до клівлендського суду, щоби йому дозволено змінити своє імя на Вілїям В. Вілсон.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Побіда консерватистів у Канаді.

При виборах до домініяльного парляменту в Канаді побіду віднесли консерватисти. На загальне число 235 місць у парляментї консерватисти здобули 138, а лїберали, під проводом Лорієра, одержали 83 місця.

При тім треба зазначити, що консерватисти, під проводом Бордена, є за примусовою військовою службою, а лїберали, під проводом Лорієра, є против примусової війскової служби.

Син Бернсторфа оженив ся з Американкою.

З Берлїна доносять, що син графа Бернсторфа, бувшого нїмецького амбасадора в Злучених Державах, ґраф Хрістіян-Ґунтер, повінчав ся з Американкою, Марґаретою Вівіян Буртон Томасон. Хрістіян-Ґунтер фон Бернсторф числить 26 лїт, а Марґарета В. Б. Томасон — 30 лїт житя.

Марґарета Вівіян Буртон Томасон родила ся в місцевости Стровдсбурґ, в стейтї Пенсильванія, в Злучених Державах. Її родичі (Буртон) померли, а малу Марґарету адоптувала родина Томасонів з Бурлінґтон, Ню Джерзи. Будучи ще дитиною, Марґарета казала своїм шкільним товаришкам, що вона буде ґрафинею. Кажуть також, що коли вона ходила до семинариї, то дуже гордо думала про свою будучність.

Се вже її трете вінчане. Перший раз вона звінчала ся з Джеймсом Бірчом в Бурлінґтон, Ню Джерзи. Відтак з ним розвела ся і звінчала ся з ґрафом Вальтером фон Рєдік, який був военним аташе при нїмецькій амбасадї в Лондонї; з ним вона також розвела ся. Тепер звінчала ся з ґрафом Хрістіян-Ґутнером фон Бернсторф.

Уживане кримінальстів до роботи в Нїмеччинї.

Задля браку робітників-мущин Німцї уживають кримінальстів до роботи в промислових підприємствах і приватних домах. Кримінальсти, убрані в арештантську одїж, направляють дороги, ладують угле, копають бараболї, рубають і доставляють дерево та управляють землю.

Нїмцї кажуть ловити коти в Бельґії.

Нїмецькі окупацїйні власти в Бельґії видали розпоряджене війтам бельґійських сїл і міст, аби доставити дане число котів. Так приміром місточко Нір, передмісте Антверпії, має доставити 400 товстих котів, а місточко Ґіндербавт 150. В Нїмеччинї вбивають котів і виробляють з них товщ.

ВСЯЧИНА.

Чорне або Українське море.

Чорне або Українське море є положене між Европою і Азією. Сусїдує з Україною, Кубанию, Грузією, Вірменїєю, Туреччиною, Болгарією і Румунїєю. Босфор і Дарданелї лучать його з морем Середземним, а пролив Керч лучить його з Азовським морем.

Чорне море є велике на 450.000 квадратових кільометрів. Його пересїчна глибина виносить 200 метрів. Вода в Чорнім мори не є така солона, як в Середземнім і не є така чиста як в Середземнім.

До Чорного моря вливають ся слїдуючі ріки: Дунай (довгий на 2.725 кільометрів), Днїпро (2.100 кільометрів), Дон (1.800 кільометрів), Днїстер (1.200 кільометрів), Кубань (800 кільометрів).

Море в зимі не замерзає, лише прибережна часть від Криму до Одеси замерзає в січни і лютім. Найважнїйші пристани є: Одеса (на Україні), Херсон (на Україні), Евпаторія (на Кримі), Севастополь (на Кримі), Батум (в Грузії), Требізонт (у Вірменії), Самсун (в Туреччинї), Силопа (в Туреччинї) і Варна (в Болгарії). Мешканцї прибережних міст занимають ся риболовством, яке приносить їм велику користь.

Після договору в 1871 році Чорне море є невтральне і всї держави можуть провадити по нїм торговлю.

Населене столичних міст України.

Київ — є головним містом київщини і столицею України. Лежить на правім березї Днїпра. Місто славне в старинї. В IX. столїтю було столицею українського королївства. Тепер є столицею української републики і материю українських міст. Має кілька унїверситетів. Населене в 1911 році числило 510.000 душ.

Львів — головне місто Галичини. Лежить над річкою Полтвою. Місто основане 1282 року. Місто торговельне і промислове. Має унїверситет. Населене числить 275.000 душ.

Харків — головне місто Харківщини. Лежить над річкою Лопонь. Славить ся торговлею худоби і збіжа, та промислом: цукровим, миляним, сьвічковим і шкіряним. В околици є копальні угля. Має унїверситет. Населене числить 255.000 осіб.

Катеринослав — головне місто Катеринославщини. Місто основане 1787 року. 140.000 душ населеня.

Херсон — головне місто Херсонщини. Лежить на правім березї Днїпра. Місто промислове і торговельне. Числить 80.000 душ населеня.

Чернівці — головне місто Буковини. Числить 75.000 душ населеня.

Житомір — головне місто Волинї. Лежить на лївім березї річки Тетерев. 70.000 душ населеня.

Симферополь — головне місто Таврії. Дуже старинне місто на Кримі; числить 65.000 душ населеня.

Полтава — головне місто Полтавщини. Лежить над рікою Ворсклою. В історії славить ся битвою з 1709 року, коли московський цар Петро Великий побив українського гетьмана Мазепу і шведського короля Карла XII. Має унїверсистет. Населене міста числить 55.000 душ.

Бресть Литовський — головне місто Полїся. Лежить над рікою Бугом. Є визначним зелїзничим центром. 50.000 душ населеня.

Холм — головне місто Холмщини. Лежить по лївій сторонї ріки Буга. Числить 45.000 душ населеня.

Каменець Подільський — головне місто Поділя. Лежить над річкою Смотричем. Населене числить 40.000 душ.

Чернигів — головне місто Чернигівщини. Лежить на правім березї Десни. Число населеня виносить 35.000.

Мункач — головне місто Угоруси. Лежить над рікою Ляторчею. В околици є копальні кристалевого каміня. Числить 15.000 душ населеня.

Вік деяких полїтиків.

Понизша табличка вказує нам вік деяких державних полїтиків:

Гертлїнґ, нїмецький канцлер, має 83 роки.

Пашіч, сербський премієр, має понад 80 років.

Клеменсо, французький премієр, має 72 роки.

Радославов, болгарський премієр, має понад 65 лїт.

Винниченко, український премієр, має 38 лїт.

ДАРУНКИ ДЛЯ РОБІТНИКІВ ПАСЕЙСЬКИХ ФАБРИК.

Синдикат вовняних фабрик в містї Пасейку, Industrial Council of Passaic Wool Manufacturers, який заступає слїдуючі фабрики: Botany Worsted Mills, Forstmann & Huffman Company, Garfield Worsted Mills, Gera Mills, New Jersey Worsted Spinning Company and Passaic Worsted Spinning Company рішив і поручив сим фабрикам оголосити оповіщене, що кожда з тих компаній роздасть спеціяльні Різдвяні дарунки для всїх робітників, залежно від того, як довго вони працюють, і які є плачені від штуки, від години, денно і тижнево, котрі 1. грудня 1917 року працюють в сїй компанії точно і безперервно через два роки або довше. Дарунки будуть розділені в сей спосіб:

Робітники, які з днем 1. грудня 1917 року працювали в сїй компанії безперервно понад два а не більше як чотири роки $10.00

Робітники, які з днем 1. грудня 1917 року працювали в сїй компанії безперервно четири, а не більше як шість лїт $15.00

Робітники, які з днем 1. грудня 1917 року працювали в сїй компанії безперервно понад шість, а не більше як вісім лїт $20.00

Робітники, які з днем 1. грудня 1917 року працювали безперервно в сїй компанії понад вісім, а не більше як десять лїт..............$25.00

Робітники, які з днем 1. грудня 1917 року працювали в сїй компанії безперервно понад десять лїт..............$30.00

Робітники, які з днем 1. грудня 1917 року працювали в сїй компанії безперервно понад двайцять лїт..............$50.00

При обчислюваню часу працї робітника лише довші перерви будеть ся брати під розвагу, крім тих, розуміеть ся, які були спричинені недугою; такі случаї не будеть ся уважати за перерву в роботі.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Член 42-го відділу У. Н. С., Пасейк, Н. Дж. — Доносите нам, що „федерацїйники" хвалять ся, що гроші (500 долярів), які вони зібрали на „манїфестацїйнім" вічу в Ню Йорку, вже вислано на Україну, і питаєте, чи се правда? Нї! Збірка на тім вічу не виносила цїлих 500 долярів, тому федерацїйні ватажки заохочували присутних, аби доложили повну суму, а тодї ті гроші (казали, що таки на другий день!) вишлють на Україну. Але не вислали, бо з тих гроший заплатили вічеві кошти, а гроший остало ся о половину меньше ніж зібрано. — Питаєте також, де ті гроші, що „Федерация" зібрала підчас „Українського Дня"? Ми не знаємо, де ті гроші. Віднесїть ся із сим запитом впрост до „федерацїйників", а вони, чи то листовно чи в ґазетї, повинні Вам відповісти. Певним є однак, що з тих гроший не пійшов на Україну ані один цент.

Г. С., Дітройт, Міш. — Вашу допись помістимо аж тодї, коли пришлете нам своє повне імя і назвиско, яке ми задержимо в тайнї.

Коляди і щедрівки

на Різдво Христове і Богоявлене з додатком инших пісень церковних, котрі то повинні знаходитись в кождій українській хатї.

Ціна коляд для кождого досить приступна бо лише 25 цнт. з пересилкою.

Замовленя і гроші посилайте на адресу:
SVOBODA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ЗНАКОМІ КРАЯНИ з села Калащинців, пов. Коломия, зволять голоситись на адресу: 150-52
PETRO KARALASZ,
456 Wasson Ave., LackawannaCity,N.Y.

Пошукую швагра ДМИТРА ВИШИВАНОГО і сестру АННУ, зам. ВИШИВАНУ. Перед двома роками перебували в Перт Амбой і виїхали до Дітройт, Міш. Хто би о них знав або вони самі, зволять зголоситись на адресу: 148-50
WASYL KOSTYNA,
782 State St., Perth Amboy, N. J.

ДАРОМ ДЛЯ КОЖДОГО книжка Штука Приподобатись молодим мущинам або женщинам і много инших штук для молодих і старших, як також катальог: 147-52
ROMAN STARKOWSKI,
1338 N. Lincoln St., Chicago, Ill.

ДАРОМ вишлемо 2 ІЛЮСТРОВАНІ КАТАЛЬОГИ ріжних річийник: годинників, диньцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, бритов, скетрів, шапок, кавелюхів і много других всяких річий. Также посідаємо великий склад всяких книжок, як: біблії, байки, казки, коляди і календарі восині. Пишіть сейчас на адресу: —40
AMERICAN SALES CO.,
1926 W. Huron St., Dept. H.,
CHICAGO, ILL.

В кождій українській хатї повинен находити ся Календар У. Н. Союза.

НОВІ ОБРАЗЦІ

правдиві фотоґрафічні репродукції з житя ГАРНИХ ЖЕНЩИН чарівних позах, кольоровані відповідно до природи. Висилаєсь в звичайних, замкнених пакунках за ціну 50 ц. марками, грішми або моні-ордером.
OWENS PUB. CO.,
2536 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

Недужі мущини і женщини
ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!
З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИМАГАЮТЬ ОПІКИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.
ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ її МОЖНА НАЙТИ.
і вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR
Dr. ALDEN
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.
В недїлї від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли віддасьте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкриють Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіня і усунуть всякі непевности.

Довгі лїта практики. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Новомодне уладжене. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнуло операцій через поспішне застосоване найновійших научних метод.

Коли Ви не могли найти доси вільги у Ваших терпінях і чуєтесь зневіреи, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на ослаблене нервів, болї в крижах, втрату памяти, битє серця, слабість нирок, задишчивість, пригноблене, болї голови, крoші, привиди, ослаблене членів тїла; боляки, скірні викиди, катар, пече Вас горло, болї желудка і в крижах, болї горла, горячку, запір, ревматичні болї, прищі? Сї як і другі недуги є першою проявою яка може нанести шкоду Вашому здоровлю.

Я лїчив мущин і жінок через довгі роки. Ваші відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вдоволять Вас, бо я помогу Вам в скорім часї. Я усуваю причину недуги а її симптоми уступають скоро. Памятайте, що порада є зовсім безплатна. — Приходїть до мене сейчас, коли шукаєте помочи лїкарської. Звоїїцане є небезпечне. 77-80—

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В V. ДІЯХ
ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ
Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 8 женщин і 7 мущин. — Ціна за примірник 30 цнт., за 15 примірників $3.35.
Замовленя і гроші посилайте на:
„SVOBODA",
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Знамените предложенє,

Доктор Слон, звісний X-Рей спеціяліст поручає свою лїкарську услугу кождій недужій людинї, лише тому, щоби всї ті, котрі були лїчені безуспішно і видали богато гроший на других лїкарів без осягненя успіху, могли покористуватись сим знаменитим предложенєм.

НЕ ПЛАТІТЬ ЗА БЕЗУСПІШНЕ ЛІЧЕНЄ.

В моїм офісї находить ся всї конечні модерні, научні прилади для докладного розсліду і лїченя всїх застарілих недуг. Моїм завданєм є лїчити кожду недужу людину, а одна візита упевнить Вас об сїм. Не ждіть аж Ваш лїкар покине Вас і пізнїе Вас до мене, а зголосїть ся самі.

СПЕЦІЯЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕНЄ.

Я хочу, щоби Ви відносились до мене з довірєм; я хочу, щоби Ви відвідали мене і росказали свої клопоти у своїй власній мові. Памятайте, що я не є звичайним лїкарем, але я є спеціяліст з довголітною практикою в лїченю таких недуг як Ваша, недуги яку другі покипули лїчити. Чим довше Ви були хорі і чим тяжшою є Ваша недуга, тим більше я її люблю. Я радби так робити, як і другі, однак не можу. Я не хочу ані одного цента з тяжко запрацьованих Вами гроший, доки я не докажав Вам що я можу зробити. Не потребуєте тратити часу від Вашої працї а спосіб мого лїченя є приємний, без жадних болїв; він ріжнить ся від всїх других. Я маю знамениті машини для лїченя кождої недуги, які Вас певно задивують. Коли Ви зголоситесь, то я займусь Вами особисто, в цїли, щоби вилїчити Вас в можливо найкоротшім часї. Моє докладне розслїджене при помочи X-Рей, викаже Вашу дійсну недугу, коли другі її не відгадали. Прийдїть до мене і розвідайтесь. Не зволїкайте, але прийдїть сейчас. Ви будете змушені прийти пізнїйше, то чому-ж би не тепер?

ПОРАДА І ПРИНЯТЄ ДАРОМ. 119—

Говорить ся Вашою мовою. **PROF. DOCTOR SLOAN** Напротив Кауфман Брес склепу.
SPECIALIST
408 SIXTH AVENUE. PITTSBURGH, PA.
Години принять: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер., в недїлї від 9.30 рано до 1-ої пополудне.

НЕДУЖІ ЛЮДИ
НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ СЕЙЧАС!
зі всякими хронїчними, нервовими і скомплікованими недугами, які потребують опіки лїкаря-спеціялісти.
ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ
ТАМ ДЕ її НАЛЕЖИТЬ НАЙТИ
і вверніть ся сейчас на дорогу до здоровля.
Години офісові: від 9-ої рано до 4-ої попол.; від 6-ої до 8-ої веч., в недїлї від 10-ої до 2-гої в полудне.

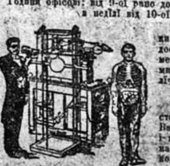

Користайте з моєї розмірної практики набутої через многі лїта лїкарського досьвіду. Я приміняю найбільше звісні методи з найновійшими і вельми цїнними електро-медичними приладами при лїченю хронїчних і нервових недуг.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ.

Прийдїть поговорити зі мною особисто — і коли я зможу помочи Вам, то я Вам се скажу. Я є спеціяліст хронїчних і нервових недуг і лїчу найновійшими і найбільше науковими методами. Я переводжу ґрунтовно фізичні і лябораторні розсліди кождої недуги. Моє лїченє оказалось успішне в многих упірчивих недугах, які другі не осягнули. Я виратував сотки людий від операційного стола через моє вчасне лїченє і пораду. Навідайтесь до мене сейчас, коли Ви потребуєте лїкаря. Зволїкане є небезпечне. 105-130

DR. LEWIS, 749 Sixth Ave. межи 42-ою і 43-ою ул. New York City

АЛЬБУМ

великий на 96 сторін, в котрім містить ся 215 найкрасших ілюстрацій величезного міста Ню Йорку. Там побачите найгарнійші доми в сьвіті, улицї, парки, мости, тунелї, зелїзницї, воєнні шифи, памятники і много всяких дуже цікавих річий. Се є дуже гарна памятка для Вас як і для Ваших краянів в старім краю. Єсли сей Альбум Вам ся неподобає, гроші звертаємо. Цїна $1.00.

Замовленя присилайте грішми або почтові марки на адресу: 148-03в—

UKRAINSKA KNYHARNIA
im. T. Shewczenka,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ЩОБИ яко тако зрозуміти події війни, треба конечно мати під рукою мапу. З неї пізнає кождий, кілько хто має забраного краю, як ідуть боєві лінії і котрі краї заблоковані субмаринами.

ГЛЬОБУС (куля земнї), котрий можна обертати навколо в той спосіб, як обертає ся наша земля, означені всї 5 частий сьвіта і дороги на морю куди плавуть кораблї. Сей гльобус є для Вас яко учитель географії, з котрого наберете много сьвідомости. Цїна 75 цнт. Атляс воєнний з гльобкадою 50 цнт. Атляс з боєвими лініями всїх фронтів 35 цнт. Мапа Европи 25 цнт. Мапа Австро-Угорщини 50 цнт. Мапа Румунії 50 цнт. Мапа Італії 50 цнт. Французький фронт з боєвою лінією 25 цнт. Англійський фронт з боєвою лінією 50 цнт. Мапа Злучених Держав 25 цнт. Мапа кождого стейту з осібна 25 цнт. 148-03в—

Замовленя посилайте грішми або почтові марки на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA
im. T. Szewczenka,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

СПАСЕНЄ ЛЮДСТВА!

Старі не до вилїченя рани, попеченє, струпи, лишаї, пархи, сверблячку і всякі небезпечні викиди на тїлї, наш найновійший патентований винахід масть

SALVA

гоїть то всьо певно і в дуже короткім часї.

Слоїки по 50 ц. і по $1.00.

JURKO SAGAN,
414 Queen St., Wilmington, Del.
Агентам опуст. 129ч50

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
115 Ave. A., NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2568.

ЗЛИШНЕ ВОЛОСЄ НА ЛИЦИ І РУКАХ.

Не оогиджуйте Вашого лиця ані рук, дозволяючи виростати на нїм волосю. Можете усунути злишне волосє в 3 мінутах нашим винаходом, який поручають всї передові лїкарі Америки і Европи. Се средство усуває волосє без болю, і справить Ваше лице чистим, гарним і принадним. Ми одержали богато листів з подякою від тих, котрі уживали се средство.

ВПОВНІ ҐВАРАНТОВАНЕ. Коли не вдоволить Вас, звернемо Вам гроші. Пришліть нам $1.00 грішми або стемпсами, адресуючи до: 121се—

SALTZ CHEMICAL CO., Dept. 30,
500 E. 174th St., New York, N. Y.

ГОЛОВНА МЕДИЧНА
Ляборатория св. Михаїла

ПРЕДКЛАДАЄ ВАМ НАЙЛІПШІ І НАЙПОМІЧНІЙШІ СРЕДСТВА ПРОТИ ХРОНІЧНИХ І ЗАНЕДБАНИХ НЕДУГ, А ТАКСАМО І ПРОТИ ДРУГИХ СЛАБОСТИЙ. 117че—

ПИШІТЬ ПО ПОВНИЙ КАТАЛЬОГ ВСІХ ПОЖИТОЧНИХ СРЕДСТВ ДО:

ST. MICHAEL
MEDICINE COMPANY,
Dept. 10.
CARLSTADT, N. J.

Дописи.

З BROOKLYN, N. Y.

Народне віче.

Заходом злучених товариств і братств в Бруклинї, Н. Й., відбуло ся в недїлю, дня 2. грудня с. р. манїфестаційне віче. На програмі поставлено слїдуючі точки: Привитанє російської революції, Становище галицьких Українцїв, Становище американських Українцїв, Автономна Україна в федеративній російській републицї.

Віче після програми мало розпочатись о годинї 3-тій пополудни. Вже перед назначеним часом галя була переповнена гостями, як місцевими так і позамісцевими. По годинї 3-тій Українська Банда тов. „Поморяни" з Ню Йорку заграла український гимн народний, а опісля місцевий парох, о. Володимир Лотович отворив віче, висказуючи цїль і значінє сего віча. Він представив шкідливість боротьби партійної поміж Українцями накликуючи до згоди, бо тільки в згодї і єдности сила. Вкінци покликав на предсїдателя віча п. Николая Шемердяка, на що всї згодили ся і сей за згодою всїх покликав на секретарів віча пп. Володимира Яськевича і Івана Флїнту.

Предсїдатель віча візвав присутних гостий, аби спокійно заховали ся, заперестали курити і вислухали спокійно референтів. Опісля покликав п. Осипа Стеткевича, редактора „Свободи", і представив присутним гостям яко референта справи „привитаня російської революції" і „становища американських Українцїв". Шановний референт змалював вкоротцї найновійші події в Росії і представив ясно, в яких обставинах знаходились Українцї в Росії до революції, а в яких знаходились і знаходять ся галицькі Українцї під гнетом шляхотсько-жидівським. Вияснив причину російської революції і користи, які з сеї революції осягнула Україна. Вкінци висказав, в який спосіб американські Українцї можуть бути корисні, повернувши з Америки до вітчини. Радив полишити всяку висшу політику великим політикерам а заснувати в Бруклинї просьвітний кружок. Референта надїлено кілька разів гучними оплесками.

Дальше покликав предсїдатель п. Стефана Ковбаснюка, яко референта про „становище галицьких Українцїв". Пан референт виказав докладно історію Українцїв галицьких, угорських і буковинських під ярмом польським, мадярським і румунським, їх тяжку боротьбу о своє істнованє і надію на красшу будучність. Представляючи гнет галицьких Українцїв підчас теперішної сьвітової війни, виказав, як величезне число Українцїв зістало невинно страчене на фальшиві польські доноси через війско мадярське і власть австрійську. Пан референт вивязав ся зі свого реферату знаменито.

По скінченю реферату музика заграла кілька народних пісень.

Яко дальшого референта покликав предсїдатель п. Ковтуна, котрий в довшій промові висказав причини революції в Росії, яку викликали соціялїсти російські, і здобутки з сеї революції для кляси робітничої.

Відтак предсїдатель покликав референта п. Андрія Полїщука, котрий говорив про автономну Україну в федеративній републицї в Росії. Зі свого реферату прелїгент вивязав ся дуже добре.

Вкінци предсїдатель віча зложив сердечну подяку панам референтам за їх труд і працю, гостям, що так чисельно прибули і терпеливо вислухали бесїди панів референтів, а також зложив подяку Укр. кружкови музичному тов. „Поморяни", що безкористно прибули на віче і своєю музикою уприємняли вільні від бесїд хвилї. На останку зложив прилюдну подяку всїм тим товариствам і братствам, котрі причинили ся до понесеня коштів вічевих, а то братствам: Пресв. Тройцї, св. Димитрія, Сошествія св. Духа, і товариствам: ім. Богдана Хмельницького, „Запорожській Січи" з Лонг Айленд і иншим.

Наконець нїде правди дїти, але треба її таки виказати, нехай і люди трохи знають і осудять. Ото на сїм вічу явили ся непрошені гості в червоних каптуриках, і не маючи найменьшої підстави, кождому з панів референтів перебивали бесїду, хотячи показати свою глупоту і недозрілість моральну. Своїм поведенєм вони доказали наглядно низкий уровень образованя і брак вихованя. Їх є заледви маленька горстка, а хотять перед сьвітом похвалити ся, що нїби то вони щось розуміють. Гей, товариші з під червоного знамени! Ви насамперед навчіть ся читати і писати, студіюйте ідеї вашого заскорузлого соціялїзму, а коли будете себе певні, тодї можете показати ся поміж людий. На сей раз нехай буде вам тілько, а коли схочете, то будете мати більше.

Вічевик.

З MINNEAPOLIS, MINN.

Театральне представленє.

Українське Просьвітно-Драматичне Товариство ім. Тараса Шевченка відограло, в недїлю, 11. падолиста с. р. представленє — народний образ „Мужики Аристократи". Режісерував Олекса Галищук.

Се представленє, в котрім брало участь одинайцять осіб, вийшло не зле і публика була вдоволена. З понизше згаданих аматорів декотрі відограли свої ролї добре, а декотрі зовсїм недбало. Панько господар — Константин Кодісовський; Катерина, його жінка — Ольга Галищук; Осип Хапник — Дмитро Комір; Маруся, його вихованка — Катерина Масира; Стефанко, капраль — Олекса Галищук; Мошко — Василь Калїнинський; Шмуль — Николай Данилюк; Фельдфебель — Іван Романчук. Сї всї відограли свої ролї добре. Андріїха, женщина, не вміла своєї ролї і так говорила, гейби сварила ся. А Мартинко (І. Гакалов) був зовсїм нездібний до своєї ролї, бо він, замісць грати любовника, відограв незнаного подорожного чоловіка, без відповідних рухів. Жовнїр був тілько один, але він сповнив тусаму службу, як би їх було і двох.

Декорація була невідповідна, бо в Міннеаполїс трудно дістати відповідної декорації. А що аматори не співали пісні, котрі мали співати в представленю, то сему всему завинив режісер, що не навчив, бо мабуть і він сам не вмів.

По закінченю представленя відспівано гимн народний „Ще не вмерла Україна".

Кореспондент.

З NEW HAVEN, CONN.

Поклик до місцевих Українцїв.

В Ню Гейвен, Конн., на дохід тутешної церкви Аматорський Кружок під назвою „Бандурист", котрого режісером є дякоучитель, п. М. Кашуба, відограли сего року сїм представлень. І відограли так вдоволяючо, що публика зажадала ще раз тесаме повторити. Як грали свого часу „Бондарівну", або „Сватанє на Гончарівцї", то аматори радо згодились і в кілька днів пізнійше сї штуки відограли знову.

Се не для того хочу писати, щоби оцїнити сї штуки і працю аматорів, лише про те, що кождий признає. Коли би тутешні аматори не грали представлень, то не видно би було нїякого житя Українцїв в Ню Гейвен. Хоч Українцїв тут велике число і є своя церква, галя, читальня і пять товариств, то що-ж з того? Хиба що назва і число на папери... Церква невелика і досить прикрашена ще за о. Павляка, але в недїлї стоїть пусткою; не буде в нїй більше як від 25 до 50 осіб. В читальни кождої середи і пятницї кромі дякоучителя і кількох аматорів нема більше нїкого.

Сего не пишу для критики других і маю надію, що і моєї дописи нїхто не скритикує, бо пишу правду. Нюгейвенські Українцї! Гляньмо на найблизших наших сусїдів, Поляків. Вони тут скорше не поселились як наші Українцї. Вони є такимисамими робітниками і в тихсамих шапах роблять, що і ми. А чому у них такий величавий мурований костел, резиденція, школа, галя і читальня? А наша церква така мала, деревляна і то в довгах?! Українцї, Братя і Товариші! Спитайте самі себе, чому ми так кепсько стоїмо в Ню Гейвен? А то для того, що ми подїлились на малі гуртки. Нема між нами єдности, одної думки. І що з того, що ми відбуваємо кождої недїлї мітінги? А скілько нас буває на однім мітінгу і з ким що радити, як зійдеть ся 15 до 20 членів і то час марно зійде на пустій балаканинї? І нїщо з того, що в нас є пять товариств і число на папери нїби велике, але зчислити всї товариства і членів, то покажеть ся дивна цифра. Порахуймо: братство св. Михаїла 80 членів; товариство „Любов" 60 членів; товариство „Укр. Січ" 50 членів; тов. „Запорожська Січ" 40 членів; тов. „Робітник" 30 членів — разом всїх є 130 членів. Дивна цифра: замісць 260 то 130. А то тому, бо майже кождий член стоїть в трох або чотирох товариствах. Тай не лише, що „саржа" одного товариства відносить ся ворожо проти другої, але і самий член часто ворогує сам проти себе.

Чиж не правда, Братя і Товариші? І самі нарікаємо, чому ми так лихо стоїмо супроти других народностий в Ню Гейвен... А то тому, що ми забули на те, чого учили ся ще в першій читанцї сїльської школи: Як батько дав своїм синам ломити звязані прути і кождий син, від наймолодшого до найстаршого, не могли ломити. А коли батько розвязав прути і дав кождому по одному, то дуже легко поломили. Таксамо дїєть ся і з нами, Братя і Товариші Українцї! Погадаймо, що ми вже є молодиками; майже кождий член є батьком дїтий. І як же ми будемо вчити свої дїти, щоби були колись щасливими, коли ми самі забули на те, чого учили нас, що в єдности сила!

Братя і Товариші! Чи не лучше нам злучити ся мов одна родина і вступити до одної найголовнїйшої і найпевнїйшої організації, до нашого Українського Народного Союза? І за тісамі гроші, що платимо до кількох товариств, забезпечимо себе на певну суму, щоби в часї випадку чи смерти захоронити жінку і дїти, щоби не йшли з торбами. Бо У. Н. Союз не тільки що дає відповідну запомогу для вдів і сиріт, але ще й заопікуєть ся сиротами, бо таких сиріт відсилають до Українського Сиротинця. Там вони дістають материнську опіку, виховане і науку.

Хто з Вас не був у Сиротинци, той не знає, а я був кілька днів яко робітник на фармі Сиротинця в Чесапік, Мд., і на свої очи бачив ті сироти маленькі. І певно рідна мати не подбає так про вигоду і виховане, як заряд Сиротинця — Сестри Ч. С. В. В. І чи не лучше мати один мітінг, а не пять, і одну спільну забаву, баль чи пікнік? Один захід і видаток. А прихід був би певний, бо не тільки що всї самі свої зійдуть ся, а ще й кождий других заохотить. І тим дамо доказ, що ми мов одна родина, і дамо примір не тільки чужим народам, що і ми нарід, але привернемо до себе і тих наших братів, котрі відцурали ся свого, а пійшли по чужих кошарах, що забули про народну пословицю: „Негідна та птиця, що своє гніздо каляє".

Як злучимо ся в один гурт, з один мітінг, то певно не тільки зможемо подбати про добро нашої церкви, а ще й зможемо подбати про инші народні цїли, як народний дім, просьвіту, запомогу для вдів і сиріт у старім краю і тут в Америцї. І гадаю, всьо булоб гаразд, коби не одна сьмішна перешкода. Се є урядники! Бо тут кождий з нас хотів би бути урядником і через урядоване, нібито гонори, подробили ся на малі гуртки. І що-ж з того за користь, що неодин чоловік має і по два або і три уряди, а забулисьмо про те, що в єдности сила. І тому так мізерно стоїмо, і нічого не маємо, і ніхто нас не вислухає, бо не маємо голосу...

Нюгейвенські Українцї! Братя і Товариші! Гляньмо в свою власну совість і зеднаймось, а тодї не бракне нам нічого і дійдемо до добробуту, як і другі культурні народи!

Жичливий Ваш брат і товариш

Петро Понятишин.

Купуйте Календар У. Н. Союза. Коштує 50 цен. разом з пересилкою.

ПОЗІР! $5.75.

За 25-доляровий годинник, в замкнених золотих конвертах, цехованих і гварантованих на 25 лїт, з „Варрінгтон Свісс" верком з рубіновими камінями. Того годинника не дістанете ... і за потрібну ... як би ми не були змушені постарати ся о гроші до заплачення тому, що ми їх маємо за богато. Пришліть доляра і свою докладну адресу, а ми вишлемо Вам годинник, за котрий заплатите решту при ... відбираню. Марок почтових не приймаємо. Western Watch Co. Dept. F.

НОРТГЕМПТОН, ПА.

ЗАХОДОМ ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА
відограєть ся
в суботу, дня 22. грудня 1917 р.
в гали П. Цапа, Нюпорт Аве.
представлене

І. ІЦКО СВАТ

Ксеня .... К. Деревяна
Галька .... Т. Зембик
Яків .... Н. Гурин
Федь .... С. Любинецький
Атаназій .... І. Слободян
Федорович .... В. Задубера
Іцко .... І. Демчик

ІІ. ГОСТИНА СВ. НИКОЛАЯ

Николай .... С. Кудрик
І. Ангел .... М. Сінкевич
ІІ. Ангел .... Ю. Пятак
ІІІ. Ангел .... Р. Кузімер
Чорт .... П. Калуський
Іван .... П. Кравчук
Петро .... І. Заяць

Режісер Гр. Михаліцький.
Початок о годині 7-ій вечер.
Вступ 25 і 35 цнт.

Тож запрошуєть ся всїх парохіян як також і чужинцїв численно прибути на се представленє. Дохід призначений на парохіяльну школу. 149-50

ДІТРОЙТ, МІШ.

Не загинеш Україно
На широкім сьвітї
Не дадуть Тобі пропасти
Твої вірні дїти.

Дїтвора при церкві св. Івана Хрестителя
— устроює —
в недїлю, 23. грудня б. р.
в парохіяльній галї
82 Сікат стр., Дітройт, Міш.

СЬВЯТО-НИКОЛАЇВСЬКИЙ ДІТОЧИЙ ВЕЧІР.

ПРОГРАМА.

І.

1. „Ой Днїстре" А. Манастирського, хор
2. „Легенда о св. Миколаю", І. Франка, виголосить ...... Ксеня Косовська
3. „Народні пісні", дві скрипки і пиано ...... Іван Голутяк і Іван Романчук
4. „Сьвятий Микола", виголосить ...... Марія Цап
5. „Молитва", М. Лисенка ...... хор
6. „Не знав добрий чоловік", виголосить маленька ...... Марія Ворко

ІІ.

СЬВЯТА ГОСТИНА
сценїчний образ в двох відслонах.

Св. О. Николай ...... п. Петро Костирка
Ангел І. ...... Марія Станиславська
Ангел ІІ. ...... Олена Кміцїнська
Бабуся Орися ...... Ксеня Косовська
Пані Доброцька ...... Софія Демчук
Учителька ...... Вікторія Романець
Влодзьо ...... Йосиф Попович
Славцьо ...... Іван Голутяк
Зеся ...... Ольга Ворко
Генко ...... Михайло Сивик
Михасьо ...... Іван Сивик
Оля ...... Анна Крупяк
Маринця ...... Олена Глушко

Річ дїєть ся в домі панї Доброцької.
Дїтворою проводить п-ні О. Стернюк.

Вступ 50, 35 і 25 центів.

Початок о годині 6-ій вечер.

Прибувайте і загрівайте молоді серденька до працї для рідних. 148,50

Читайте українські книжки і газети бо часто читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарні „Свободи".

ВЕСЕЛИХ СЬВЯТ РОЖДЕСТВА ХРИСТОВОГО.

Посилайте желаня до родини та знакомих в доказ Вашої щирости і незабутої памяти для них. Желаня можете висилати також до старого краю до Росії або Італії; почта від листу коштує 5 цнт., а від почтової картки лише 2 центи.

У нас можете дістати слїдуючі річи:

ПАПЕРИ ЛИСТОВІ з віршованим желанєм Рiздвяних Сьвят, 6 штук з конвертами коштує ...... 15 ц.

ПЕРЕПИСНІ ЛИСТКИ (КАРТКИ ПОЧТОВІ) з гарними малюнками, з українськими написами на Різдвяні Сьвята:
Серія І., 5 карток з гарними образками ...... 20 ц.
Серія ІІ., 4 картки з Божим Дитятком ...... 20 ц.
Поодинокі картки з Ангелом і друкованим желанєм, які посилаєсь в листї ...... 5 ц.

СКЛАДАНІ ВІВТАРИКИ (ШОПКИ).
Розмір 3x5 цалїв ...... 10 ц.
Розмір 4x6 „ ...... 15 ц.
Розмір 5x7 „ ...... 20 ц.
Розмір 8x12 „ ...... 30 ц.
Розмір 8x12 „ з віконцями і дашком ...... 40 ц.

Маємо також Почтові Картки з польськими або литовськими написами по 5 центів штука. 144ч02

Присилайте замовленя сейчас. Спробуйте а не пожалуєте, бо таких гарних карток і листів деинде не дістанете. Замовленя і гроші посилайте до Першої Української Книгарні в Америцї, на адресу:

UKRAINIAN BOOK STORE,
439 N. 6th Ave., Scranton, Pa.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

має великий склад книжок всякого рода: історії, повісти, оповіданя, байки, казки, поезії, співаники, молитвеники, образи патріотичні, релігійні і много инших річий. Пишіть по катальоґ на адресу:

UKRAINSKA KNYHARNIA, 66ч
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

СТАЛА РОБОТА

для
МУЩИН ЖІНОК І ДІВЧАТ
В ВОВНЯНИХ ФАБРИКАХ
Добра платня
Знамениті відносини робітничі.
Початкуючі дістають платню під час науки 146вч20
Безплатне Бюро працї.
Industrial Council of
Passaic Wool Manufacturers

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по цїні 7 цнт. штука.

ПЕРША ГР.-КАТОЛ. РИЗНИЦЯ В АМЕРИЦІ І СКЛАД ИНШИХ ЦЕРКОВНИХ РІЧИЙ.

Маю на складї Чаші, Пушки, Хрести, Лямпи вічні, Хрести процесійні і т. д. — Маю Плащеницї і образи до іконостасів. — Ризи виробляю від $20.00 почавши. — Стихарі, Ілїтони, Ручнички, Обруси, хоругви першої кляси. Образи прекрасно ручно мальовані, Фани братські. — Гафтую ручно образи і золоті букви. — Відзнаки Братств. — Все на складї: Сьвітло, Ладан, Угля, Вино, Олива і т. п. — Принимаєсь замовленя на Іконостаси, Ківоти і т. п. — Що до виконаня роботи, прошу удаватись з довірєм, понеже я була занята довші лїта в Ризницї Самбірській в Галичині. — За дотеперішне довірє і узнанє моєї працї складаю сердечну подяку так Всеч. Отцям як і Хв. Комітетам церковним і поручаюсь ласкавим зглядам Всеч. Сьвященства на будуче. 147ч153

ЗОФІЯ ОЛЬШАНСЬКА,
340 E. 17th Street,
NEW YORK, N. Y.

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ НАРОДНА ДРАМА ЗІ СПІВАМИ В ПЯТЬОХ ДІЯХ.

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ!

СЯ КНИЖКА НАДАЄ СЯ ВПОВНІ ДЛЯ АМАТОРСЬКИХ ТЕАТРАЛЬНИХ ВИСТАВ. ДО ВІДОГРАНЯ ПОТРІБНО ВСЕГО 8 ЖЕНЩИН І 7 МУЩИН. — ЦІНА ЗА ПРИМІРНИК 30 Ц., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ВІЛЬНЕ НА 60 ДНІВ.

Добрий для мущин! Добрий для женщин!

ПРОБНА ОФЕРТА: Пішліть 25 цнт. на мужеський пасок або 40 цнт. на женський пасок на оплаченє пересилки і т. п. Заплатіть $3.45 депозит при відборі з почти. Зачніть уживати сейчас і носіть пасок як вказано через 60 днів, а коли опісля будете з него цїлковито вдоволені і щасливі з чудової поправи Вашого здоровля; коли Ваше серце запалає вдячностию і Ви побачите, що мій пасок зробив Вам більше добра ніж всї медикалія і лїкарська опіка, якій Ви колинебудь віддавали ся, тодї зобовяжіть ся поручувати сї паски своїм знакомим. Коли однак будете невдоволені при кінци 60-ох днїв, тодї зверніть пасок сейчас, а по сїм я зверну Вам скоро Ваші $3.45. Се моя гваранція. Коли Ви маєте ревматизм, спіятику, невральгію, параліж, катар, астму, запаленє горла, нервовість, спазму, диспепсію, нестравність, болї голови, безсонність, слабість в крижах, гемороїди, запір, скрофули, опухненє, дрощі, водну пухлину, недуги нирок і утроби, ослаблені органи, і всякі инші долеглисвости, то я радо дам Вам на двомісячну пробу славний Powerful Electric Belt. Чому ждати потріпленя? Чи Вам лїкарі не говорили, що вплив електрики відчуваєсь сейчас по ужитю? Адресуйте: 140ве16,50ч—

A. P. OWENS, Dept. E., 2225 Tilden Ave., BROOKLYN, N. Y.

ПОЗІР УРЯДНИКИ ВСІХ ТОВАРИСТВ І БРАЦТВ!

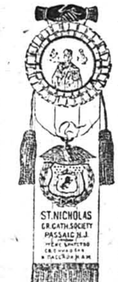

МИ Є ГОЛОВНИМИ ФАБРИКАНТАМИ УКРАЇНСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ ПРАПОРІВ, ЦЕРКОВНИХ ХОРУГОВ, ЛЕНТ, ВІДЗНАК, ЕМАЛЬОВАНИХ ВІДЗНАЧОК, ШАПОК, ПЕЧАТОК СТАЛЕВИХ і т. д.

Виробляємо отсї річи з ЛІПШОГО МАТЕРІЯЛУ ЛІПШЕ І ПО ДЕШЕВШИХ ЦІНАХ як декотра фірма в Злучених Державах.

Не замовляйте нічого для Вашого Товариства доки не оглянуєсьте наших взірцїв і доки не довідаєтесь наших цїн. 7ч—

Пишіть ще нині чого Вашому Товариству треба а ми сейчас пришлемо Вам наш каталоґ і стінний календар з року 1917 безплатно.

На всїх запитах і листах прибийте печатку товариства та засилайте на адресу:

Eagle Regalia Co.,
115 Nassau Street. NEW YORK, N. Y.

З ПРИРОДНОЇ ВЕЛИЧИНИ ЛЯЛЬКИ 50 ЦНТ.

Такі як отсї: Домашні защитники Вуйка Сема (моряк—жовнїр—піступка). Найновійша і найзнаменитша нагода, яка колиньбудь була. Весняний Шал. Сї три ляльки разом 50 цнт. Високі на 2 стопи. Займаючі, гарно кольоровані для відріжненя кождої зокрема. Подобаєсь кождій дитині. Репродукція дуже вдатна, друкована на добрій матерії до випиханя. Ляльки так великі, як дїточе убранє. Кожда дитина повинна їх мати. Пішліть 50 цнт. і подайте своє імя і адресу а ляльки будуть Ваші. Не зволїкайте. Пишіть ще нині. 46,50ч-

FISHLEIGH & CO., Dept. D/35,
CHICAGO, ILL.

ДАРОМ НАШИХ ІНСТРУМЕНТІВ ФОНОҐРАФІВ

КАТАЛЬОҐ МУЗИКАЛЬНИХ А ТАКОЖ ВИСИЛАЄМО НА ПЕРШЕ ЖАДАНЄ.

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 Grand St. ...

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНҐЕР

Посьвятив ся для хорих, незможних людий, котрі не в можности платити високих цін за своє бадане.

ПОВІДОМЛЯЄ, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя жадаючих ТРОЮЧИХ ЛІКІВ при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операциї, можна нині вилічитись цілком лише тим самим способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і обдати хорпі внутрешности людського тїла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного світла в тїло і лїчити ними заразливі бакциї, які є причиною всїх недуг і людських недомагань. Той спосіб лїченя є не тільки нешкідливий, але дійсно приємний і дуже корисний для кождого пацієнта. — КОЖДОГО ПАЦІЄНТА, котрого ужию за незвичайного, не підпимаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї.

ГОДИНИ: офісові в понедїлок, середи, і пятницї від годин 9. рано до 12. в полудне. У вівторки і четверги від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9. рано до 9. вечер. В недїлї від 9. рано до 12. в полудне.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР,
153 E. 18th St., New York City.
близько стації елевейтер 3-ої евеню і сьтвею.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

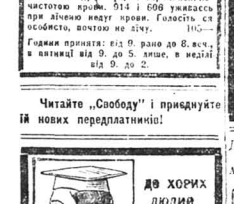

Доктор KOLER є одиноким лїкарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студиї в Варшаві, має 22 лїт досьвіду і лїченя. Я лїчу ревматизм, пропуклину, ґеморойди, шкрофули, недуги легких, серця, жолудка, утробу, нирок, кишок, міхура, шиґрий, як і всї недуги мущин, спричинені нечистотою крови. 514 і 608 уживаєсь при лїченю недуг нирок. Голосити ся особисто, почтою не лїчу. 105—

Години приняти: від 9. рано до 8. веч., в пятницї від 9. до 5. лише, в недїлї від 9. до 2.

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!

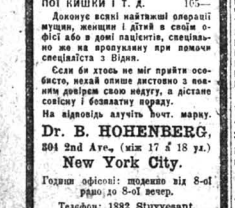

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАХУТНИХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ:

Др. Б. ГОҐЕНБЕРҐ,
славний спеціяліст зі сторони краю

поручає всїм терпячим Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ҐЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНИ, ПІСЛЯ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ, ЗАПАЛЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Доконує всякі найтяжші операциї мущин, женщин і дїтий в своїм офісі або в домі пацієнтів, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяльста з Відня.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучить почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
504 2nd Ave., (між 17 й 18 ул.)
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant.

МОЧОВІ ВІДХОДИ

рятує в 24 годинах. Кожда пачка має напись з Уникайте підробок. MIDY

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одиноким спеціялїст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Надаваю істнуючий, найуслужнїйший і заслужений на довіре спеціялїст недуг мужеських, котрий усе своє знанє і довголїтну практику віддає для услуги недужим.

DOCTOR LORENZ.
11. поверх, фронт. 76-89
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В патницї від 9. рано до 8. веч. В недїлї від 10. до 2.

ДАРОМ! Кождий дістане катальоґ найкращих річий і що кому вадить — зарок. Напишіть нам свою адресу і залучіть 4 цент. марку на оплату пересилки. 49.
International Sale House.
1 Union Square, New York City.

ЗВІСНИЙ DR. GREY
СПЕЦІЯЛІСТ.

ПОГО ОФІС ІСТНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.
117 E. 17th St., New York City,
близько Union Square.

Коли терпите на нирки або міхур, болї крижий, голову або груди, кашель, застуду, очему, нервовість, катар, слабости носа, горла і жолудка, серця, запір, пропуклину, ґеморойди, фістулу, ревматизм, невральґію або яку иншу недугу, ідіть до добре знаного і давно основаного офісу д-ра Ґрея. Коли лїкар, котрий лїчив Вас ще не вилїчив Вас, прийдіть до мене безпровочно.

ПОРАДА ДАРОМ.
ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.

Години: від 9-ої до 3-ої; в недїлї від 9-ої до 3-ої. 104—

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. Р. М. Кацко Поступовий, від. 70, повідомляє всїх своїх членів, що після ухвали мітинґу з дня 4. грудня с. р. річний мітинґ відбудеть ся в суботу, дня 29. грудня с. р. Початок мітинґу точно о год. 6-тій вечер, в гали Нар. Дому під ч. 72 Морріс стр. Просимо всїх членів явити ся на означений час, бо будуть важні справи до полагодженя. Можливого кождого члена для ся означеного часу є висилувати справи, котрі мають ся поправити на бюлетуні рік. — Ф. М. Вакальюк, предс.; В. Горнійсьвкий, секр.

ОБУРН, Н. Н. Тов. „Зап. Січ", від. 258, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ, який має відбути ся дня 16. грудня с. р., зістає перенесений на недїлю, дня 23. грудня с. р. На тім мітинґу здасть ся справоздане касове і вибереть ся новий уряд. Мітинґ відбуде ся точно о 2-ій годинї попослудню в перковній гали. І. Гумецький, секр.

НЬЮ ЙОРК, Н. Н. Тов. „Поміч в нуждї", вип. 215, подає до відома своїм членам по другім, що мітинґи будуть ся в суботу, 22. грудня с. р., о годинї 8-мій вечером, в гали під ч. 433 E. 5-ту ул. Обовязком кождого членого є полагодженє справ, котрі дійшли на сей мітинґ. Невиконані ся члени заплатить кару 50 цент., а урядник $1.00. — Х. Кореднович, предс.; Д. Гадзевич, касс.; О. Кучма, секр.

БУФФАЛЕТ, Р. АН. Тов. „Запор. Січ", вип. 206, подає до відома, що на річним мітинґу дня 2. грудня с. р. зістали вибрані ось ті нові урядники: Н. Міщанець, пред.; Н. Козак, заст. предс.; М. Бардаченський, касс.; Ю. Самборський, заст. касс.; М. Бодзо, секр. фін.; Г. Тепер, секр. рекс.; Д. Демішин і А. Баган, дозорці чорних; В. Лінський, М. Прокочок і Д. Бенко, контрольорі; Н. Сороканин, дверник; І. Чагарин і Н. Гераськ, хорунжі; І. Чагарин, господар. — М. Бенко, секр.

БРЕКЛІН, Н. Н. Подають ся до відома члени товариства ім. Богдана Хмельницького, від. 22, що річним мітинґ відбудеть ся в суботу, 22. грудня с. р., в гали С. Любомирского під ч. 73 Ront 6-та ул., точно о годинї 7-ій вечер. Просять ся всїх членів, щоби прибули на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодженя. Буде лїкар нового уряду. Будуть ся приймати нових членів до того часу, бо статутово, а до У. Н. Союза після статута. Обовязком кождого члена привести з собою нового кандидата в члени, а дістане нагороду. Контрольні члени повинні вирішити свої задачести, бо в противнім разї можуть вказати себе і свої родини на вартату. Невиконані ся члени заплатить кару 50 цент., а урядник $1.00. — М. Бетман, секр.

ВІНСОНВІЛ, НА. Бр. св. Василия, від. 278, повідомляє на річним мітинґу слїдуючи нові уряди: Н. Гумецкий, предс.; В. Сьвидрак, заст. предс.; Н. Бреймаков, касс.; С. Гавриняк, заст. касс.; В. Кетиць, секр.; Н. Кромаковик, заст. секр.; С. Сальвиян, М. Бакан і М. Стець, контрольори; Р. Лучко, хорунжий; Н. Бромаковик, заст. хорунжого; М. Стець, кантор; В. Ванкевич, господар; Ф. Кетиць, дверник; Н. Котик, секр.

ФІНІКСВІЛ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, вип. 321, повідомляє своїх членів, що на річнім мітинґу дня 9. грудня с. р. вибрано отсих нових урядників: І. Комарницький, конюший; Г. Фіцко, заст. конюшого; М. Притаки, секр.; С. Савраш, заст. секр.; М. Максимович, касс.; І. Гусак, заст. касс.; Н. Новицка і Г. Мазик, контрольори; О. Зелінський і А. Шельмах, дозорці хорів. Мітинґи товариства будуть відбувати ся в кожду другу недїлю по першім в польській гали при Дайтон улиці. І. Гопкин, секр.

ДЇТРОЙТ, МІШ. Тов. „Зап. Січ", від. 53, подає до відома, що на річним мітинґу, котрий відбув ся 2. грудня с. р., вибрано отсих нових урядників: І. Комарницький, конюший; Ф. Фіцко, заст. конюшого; М. Притаки, секр.; С. Савраш, заст. секр.; М. Максимович, касс.; І. Гусак, заст. касс.; Н. Новицка і Г. Мазик, контрольори; О. Зелінський і А. Шельмах, дозорці хорів. Мітинґи товариства будуть відбувати ся кожду другу недїлю по першім в польській гали при Дайтон улиці. І. Гопкин, секр.

ДЇТРОЙТ, МІШ. Тов. „Зап. Січ", від. 53, подає до відома, що на річним мітинґу, котрий відбув ся 2. грудня с. р., вибрано отсих нових урядників: І. Комарницький, конюший; Ф. Фіцко, заст. конюшого; М. Притаки, секр.; С. Савраш, заст. секр.; М. Максимович, касс.; І. Гусак, заст. касс.; Н. Новицка і Г. Мазик, контрольори; О. Зелінський і А. Шельмах, дозорці хорів. Мітинґи товариства будуть відбувати ся кожду другу недїлю по першім в польській гали при Дайтон улиці. І. Гопкин, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Сестрицько „Лавра", від. 37, повідомляє всї свої членки, що розвязуєсь сестриці, що річний мітинґ відбудеть ся в недїлю, 23. грудня с. р., точно о 1-ій годинї попослудни, по ч. 156 ул. І. На сей мітинґ просять ся всї членкиї прийти точно на означений час, бо будуть важні справи до полагодженя. Урядники будуть здавати справоздання і вибирати нову управу. Кождий член обовязаний прийти на сей річний мітинґ під карою статута. Тов. Р. М. Кацко Поступового ч. 51. Хто з членів жадає добра і розвоєю для товариства і для У. Н. Союза, нехай постарасть ся приєднати нових членів до тов-а і до У. Н. Союза. — А. Онисенко, секр.

СКРЕНТОН, НА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє всїх своїх членів і подержимцїв членів, що річний мітинґ відбудеть ся в недїлю, дня 23. грудня с. р., по Службі Божій, в гали церковній на долї. Просять ся всїх членів, щоби явили ся, бо є важні справи до полагодженя. Можливого кождого члена для ся означеного часу є висилувати справи, котрі мають ся поправити на бюлетуні рік. — І. М. Вакальюк, предс.; В. Горнійсьвкий, секр.

ОБУРН, Н. Н. Тов. „Зап. Січ", від. 258, повідомляє своїх членів, що річний мітинґ, який має відбути ся дня 16. грудня с. р., зістає перенесений на недїлю, дня 23. грудня с. р. На тім мітинґу здасть ся справоздане касове і вибереть ся новий уряд. Мітинґ відбуде ся точно о 2-ій годинї попослудни в перковній гали. І. Гумецький, секр.

НЬЮ ЙОРК, Н. Н. Тов. „Поміч в нуждї", вип. 215, подає до відома своїм членам по другім, що мітинґи будуть ся в суботу, 22. грудня с. р., о годинї 8-мій вечером, в гали під ч. 433 E. 5-ту ул. Обовязком кождого членого є полагодженє справ, котрі дійшли на сей мітинґ. Невиконані ся члени заплатить кару 50 цент., а урядник $1.00. — Х. Кореднович, предс.; Д. Гадзевич, касс.; О. Кучма, секр.

БУФФАЛЕТ, Р. АН. Тов. „Запор. Січ", вип. 206, подає до відома, що на річним мітинґу дня 2. грудня с. р. зістали вибрані ось ті нові урядники: Н. Міщанець, пред.; Н. Козак, заст. предс.; М. Бардаченський, касс.; Ю. Самборський, заст. касс.; М. Бодзо, секр. фін.; Г. Тепер, секр. рекс.; Д. Демішин і А. Баган, дозорці чорних; В. Лінський, М. Прокочок і Д. Бенко, контрольорі; Н. Сороканин, дверник; І. Чагарин і Н. Гераськ, хорунжі; І. Чагарин, господар. — М. Бенко, секр.

БРЕКЛІН, Н. Н. Подають ся до відома члени товариства ім. Богдана Хмельницького, від. 22, що річним мітинґ відбудеть ся в суботу, 22. грудня с. р., в гали С. Любомирского під ч. 73 Front 6-та ул., точно о годинї 7-ій вечер. Просять ся всїх членів, щоби прибули на сей мітинґ, бо є важні справи до полагодженя. Буде лїкар нового уряду. Будуть ся приймати нових членів до того часу, бо статутово, а до У. Н. Союза після статута. Обовязком кождого члена привести з собою нового кандидата в члени, а дістане нагороду. Контрольні члени повинні вирішити свої задачести, бо в противнім разї можуть вказати себе і свої родини на вартату. Невиконані ся члени заплатить кару 50 цент., а урядник $1.00. — М. Бетман, секр.

ВІНСОНВІЛ, НА. Бр. св. Василия, від. 278, повідомляє на річним мітинґу слїдуючи нові уряди: Н. Гумецкий, предс.; В. Сьвидрак, заст. предс.; Н. Бреймаков, касс.; С. Гавриняк, заст. касс.; В. Кетиць, секр.; Н. Кромаковик, заст. секр.; С. Сальвиян, М. Бакан і М. Стець, контрольори; Р. Лучко, хорунжий; Н. Бромаковик, заст. хорунжого; М. Стець, кантор; В. Ванкевич, господар; Ф. Кетиць, дверник; Н. Котик, секр.

ФІНІКСВІЛ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, вип. 321, повідомляє своїх членів, що на річнім мітинґу дня 9. грудня с. р., вибрано отсих нових урядників: І. Комарницький, конюший; Ф. Фіцко, заст. конюшого; М. Притаки, секр.; С. Савраш, заст. секр.; М. Максимович, касс.; І. Гусак, заст. касс.; Н. Новицка і Г. Мазик, контрольори; О. Зелінський і А. Шельмах, дозорці хорів. Мітинґи товариства будуть відбувати ся кожду другу недїлю по першім в польській гали при Дайтон улиці. І. Гопкин, секр.

ПОСМЕРТНІ ВІСТИ.

Ольга Іван, член від. 1. Вступив до У. Н. Союза 31. марта 1917 р. Походив з села Завадка, пов. Сянік, Галичина. Помер на внутрішну недугу дня 30. жовтня 1917 року.

Кемуля Дмитро, член від. 11. Вступив до У. Н. Союза 29. серпня 1914 р. Походив з села Сьвятская Зелена, пов. Горлиці, Галичина. Житав заробітів в майках дня 20. падолиста 1917 року.

Кілян Касвер, член від. 67. Вступив до У. Н. Союза 19. серпня 1914 р. Походив з села Бушова, пов. Тернопіль, Галичина. Помер на сухоти дня 23. падолиста 1917 року.

Падовський В. Іван, член від. 99. Вступив до У. Н. Союза 30. падолиста 1914 р. Походив з міста Відкеберґ, стрет Пенсильванія. Заучив Державні. Зістав забитий мітинґ майтана трену на автомобіль дня 17. жовтня 1917 року.

Лаблат Анна, членкиня від. 123. Вступила до У. Н. Союза 18. мая 1913 р. Походила з села Дишик вел., столиця Сяник, Угорщина. Померла на внутрішну недугу дня 3. падолиста 1917 року.

Ганнин Марія, членкиня від. 186. Вступила до У. Н. Союза 27. лютого 1914 р. Походила з села Лужін, стол. Шярош, Угорщина. Померла на жолудкову недугу дня 3. падолиста 1917 року.

Бертник, Василь, член від. 218. Вступив до У. Н. Союза 23. липня 1914 р. Походив з села Колбань, гус. волинська, Росия. Помер на сухоти дня 21. падолиста 1917 року.

Скворонський Йосиф, член від. 233. Вступив до У. Н. Союза 10. мая 1911 р. Походив з міста Богородчани, пов. Богородчани, Галичина. Помер на внутрішну недугу дня 26. падолиста 1917 року.

В. І. Н.

Вже вийшов з друку УКРАЇНСЬКИЙ СТІННИЙ КАЛЕНДАР на рік 1918.

Календар має на кождий тиждень осібну картку до відриваня, а такрж зі всяка сьвятами в року і денні записки через 365 днів. 50-51

Коштує тілько 20 центів, з пересилкою 25 цент.

Хто замовить 5 календарів, дістане опуст 25 цент.

Замовлени слати на адресу Книгарні Тов. „Просьвіти"
UKRAINIAN BOOK STORE,
16 E. 7th St., New York, N. Y.

ЖМІЧНИК

з одним з найлїпших домашних лїків і певним средством проти ревматизма, болїв плечий, колїн і болїв грудий. С помічне на болї голови, на болї суставів і рук і ніг, на легкий паралїж карку, болї горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНЬКОГО.

Відносить ся до ґенерального агента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 14ч—

MIKE FEDIW,
3 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ

Посїдає великий склад першорядних народних русько-українських і инших рядів дефіляр костюмів як також потрібні прибори до характеризованя особ, як перуки, волосся, бороди, вуси, шминки і т. п. Ріжні ті виготовлюємо по дуже низьких цїнах. В инших аналогих убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовленю треба прислати спис всїх потрібних річий. Замовленя треба післати що найменше 3 днів перед представленєм на адресу:

MRS. E. CHORCHAK,
310 2nd Street, Jersey City, N. J.
Телефон: 514 Jersey City.

СЛУХАЙ З УВАГОЮ!

Чи знаєте котра година тепер в Вашінґтонї, в Парижу, в Лондонї, в Відни або в Петроградї? Правда що нї. А коли хочете знати, то мусите мати „Всесьвітний Патріотичний Годинник". Сей годинник, є то велика новість в цїй більше вигода і цїнковність, бо коли гадаєте на нього, то будете сидїти яка година не лише в вашій місцевости, але і в всїх більших містах Америки і Европи і всїх частях сьвіта, як в Каиро, Єгипет, Палестині, де тепер Англійці воюють, подїл над Турками, в Бразилії і в Арґентині, де тепер перед Росиєю найбільша війна серед літа спека, а обіди випадає пізнїй ранної пізнїй, а Тойбі і Анії, де замешкують малі Індоні і могучі Хінці, а в Австралії і Новій Зеландії, які находять ся цїлковито під землею і т. п. З ґеоґрафії не довідаєш ся сего, що можуть на „Всесьвітнім Патріотичнім Годинику". Годинник є дуже сильно і гарно пробраний, своїм чистим і регулярним ходом перевисить всї інші годинники в світї. Годинник сї продаємо лише через місяць часу. Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучить почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
504 2nd Ave., (між 17 й 18 ул.)
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant.

ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ!

Кождий дістане даром Горосгоп, або Астрономічний Ворожбит, який предсказує будучність кождої особи від дитинства до смерти, а також 50 гарних образків в пробу; а також 50 гарних образків в форме цїкавих подарунків і готовий до оправи в рамки. А також много инших цїкавих річий, якими сами розвеселитесь а приєм робудете великє запікавленє у других і можете заробити добрі гроші. Пишіть 6 цент. марками на Горосгоп і каталоґ. 134—
AFRICAN NOVELTY SUPPLY CO.,
205 E. 11th St., New York City.

Др. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ҐЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЕСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ. 139—

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 полуд. і від 6—8 вечер, а в недїлї і сьвята від 10-ої рано до 2-ої полудня.

Телефон: Stuyvesant 4493

В кождій українській хатї повинна находитись часопись „Свобода".

ЧЕРЕЗ ДОВГІ РОКИ, УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ (САМІ МУЩИНИ) ПРИХОДИЛИ ДО МОГО ПРИВАТНОГО ОФІСУ.

Я є спеціялїст від всїх особливостий, як ярий, ґеморойди і т. д. Хронічні недуги нирок, недуги крови, пропуклини, міхура і других органів. Мені або старі лїкарі. Не хайть. Курацїя в офісі д-ра Брайана в тиждневні лїнки. Я достав дипломи. Прийдіть, приходьте до мене, і заощадіть час, гроші і терпіня. 30 лїт досьвіду. „Практика удосконалює".

ЛИШЕ МУЩИНИ. При першій візитї Др. Брайан може повечати Вам, як можете бути вилїченї в можливо найкоротшім часї, а також скаже Вам цїнуваня. В мові ми говорить ся також Вам. Мою адресу:

Dr. BRYAN, 333 E. 17 St., New York City
(близько 2-ої евеню)

Офіс ґіторовий: від 9-ої рано до 8-ої, вечер, а в недїлї від 9-ої до 1-ої в пол.

ХОРІ ЛЮДИ!

Чи не стратили Ви терпеливости надами надії недуг.

З дня на день в року на рік відкам лїкарської услуги Українцям. Представте собі сильних хорих і уже вилїчив та сильних хорих і умерлими жите. Коли Вам жите надоїло надии проблуваня рижних лїкарств і коли вічуваєте, що Ваш стан здоровя стало погіршуєть, спитайтесь сейчас звернутись до

Dr. LEONARD LANDES

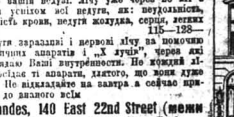

Він Вам пізновито даром порадить, що Вам робити, яко Ваше жите оздоровити і повернути Вам о вашій недузї. Лїчу уже через 20 лїт з добрим успіхом всї недуги, як: нервовість, нечистість крови, недуги жолудка, серця, легких і т. д.

Цїкуте заразливі і нервові лїчу за помочию електричних апаратів і „Х лучів", через які переглядаю Ваші внутрешности. Не кождий лїкар посїдає ті апарати, дякуючи, що вони дуже дорогі. Не відкладайте на завтра а сейчас приходіть до дальшого всїм

Dr. Landes, 140 East 22nd Street (межи Lexington & 3rd Ave.), New York.
Telephone: Gramercy 8824.
Години приняти: від 10. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 1. полудня.
140 EAST 22 ST, N.Y.

ЛІЧНИЦЯ Дра С. М. КАУФМАНА,
111 East 7th St., New York, N. Y.
2½ блька від церкви св. Юрія.

Др. Кауфман звісний лїкар поміж і порадник сумлїнно тисячам мущин, женщин і дїтий в такжих недугах скоро і дешево. Др. Кауфман має найлїпшими способів лїченя в світї. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Ґеморойди рішуче лїчить ся без операції і болю. Ревматизм і всї недуги нирок, крови, як старі і тяжкі, скоро лїчить ся при помощи найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! Нї один долар заплатя, ан Ви вістаєте вилїченї. Годинї приняти: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В недїлї від 10. до 1.
(Близько 75-ої улиці)
HEIDELBERG TREATMENT. 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

ПІД РОЗВАГУ УКРАЇНЦЯМ.

При поверті до краю і тут в Америці нема лїпшого ремесла від автомобільовства. Школа видала 8,000 годин на уладженє своєї школи. Нові машини. Хто навчить ся цим корисним, той стане добрим шофером. Вдячність по всї часи. Заходе, що наша школа лїпша від других подо П уладженя. Ми викладаємо у Вашій мові. У нас є денні і вечерні курси. Можете платити тижнево. Заки підете до другої школи, зайдіть до нас.

ЗАПИСУЙТЕСЬ ДО ШКОЛИ, ЩЕ НИНІ.
ARENA AUTO SCHOOL, 146 W. 56th St., NEW YORK, N.Y. 108-24

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

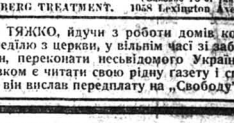

Офіс оснований понад 35 лїт. Не лїчимо нїчого иншого. Уживаємо найлїпших способів лїченя в світї. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Ґеморойди рішуче лїчить ся без операції і болю. Ревматизм і всї недуги нирок, крови, як старі і тяжкі, скоро лїчить ся при помощи найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! Нї один долар заплатя, ан Ви вістаєте вилїченї. Годинї приняти: від 10. до 5. У вівторки і суботи від 10. до 8. В недїлї від 10. до 1.
(Близько 75-ої улиці)
HEIDELBERG TREATMENT. 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

Екстра-Даром!

THE ROGEN X-RAY

ЧИ ТО ТЯЖКО, йдучи з роботи домів кождого вечера, або в недїлю з церкви, у вільнім часї зі забави, чи з яких сходин, переконати несьвідомого Українця, що його обовязком є читати рідну ґазету і спонукати його, щоби він вислав передплату на „Свободу".

ЛИШЕ НА РІЗДВО!
Тільки $3.00 задатку!

Набудь до свого дому сей елеґантський маґнефон Ґрафонола, до котрого цїлком ДАРОМ отримаєш 200 пов. пісок на 75 лїт ґарантиєю і 12 плат співучих пісок вилїчних.

Рождество Твоє Христе.
Ой, дайже нам Господи.
Зеленський барвіночку.
Новий вітре.

Сотський.
Та люба і мені жінка.
Отче наш.
Колядки, колядки.

Святи мов не хочеть ся.
Вечір на дворі.
Ой Дженуне.
Лугом ду. 139ч—

Ґрафонола має дуже добру машину, котра співає і грає голосно і чисто. Всї части машини є грубо міцнїйші. По отриманю машини і всїх приборів до неї належить, бо заплатите решту належитости в сумі $14.00.

MELROSE GRAFONOLA CO., 752d Melrose Avenue, BRONX, N. Y.

ВІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКИЙ СПЕЦІЯЛІСТ І ЖЕНЩИН.

Доктор Васерман,

ДЛЯ МУЩИН ЯКИЙ ЛІЧИТЬ УСПІШНО ХОРОБИ ЖОЛУДКА, ЛЕГКИХ, СЕРЦЯ, УТРОБИ І НЕРОК, РЕВМАТИЗМ І ВСЇ НЕДУГИ КРОВИ І СКІРНІ ВИЛЇЧИТЬ В ЯК НАЙКОРОТШІМ ЧАСІ ТАК, ЩО НЕ ПОТРЕБУЄТЕ ПЕРЕРИВАТИ СВОЄЇ РОБОТИ.

Його офіс має нову машинерію до бадання і лїченя недуг. Він також уживає X-RAY машини яка є необхідна для лїкарів. Перша візита є у него за дармо тому, щоби переконати ся чи можна вилїчити ся чи нї, а також можливість видїти він на берегу лїчити. 105—

Doctor WASSERMAN, 1335 ARCH STREET, PHILADELPHIA, PA.

Офісові години від 9. рано до 8. вечер. В недїлї від 10. рано до 2. пол. Голосить ся особисто, бо почтою не лїчу. Можете говорити на українськім.

NEVER FELT BETTER IN MY LIFE

і я не тратив ані дня зарібку. Я переконав ся, що ліки Сорол є найлїпші. Я продукував розвитати ся легкій слабости. У мене все находить ся слабости.

SOROL —
яке дорожа порошок в молоку і чаях, уменшує біль в ґрубім, в ґрубім, в ґрубім,